PALÆSTRA CHRISTIANÆ PIETATIS,

Seu

NOBILIS ADOLESCENTIÆ SODALITAS MARIANA IN COLLEGIIS SOCIETATIS IESV DEI MATRI VIRGINI æternùm fæderata,

Sanctè viuendi & moriendi documentis

instructa.

AVCTORE IOANNE MORAWSKI Societatis eiusdem Sacerdote.

Stanislaus Sikorzewski.

POSNANIÆ 1669.
Superiorum permissu.

Exerce teipſum ad PIETATEM. nam corporalis exercitatio ad modicum vtilis eſt: PIETAS autem ad omnia vtilis eſt.

1. *Timot.*: 4.

Scholæ ludus vitæ Chriſtiani.

Ita docet S. Auguſtinus in Pſalm: 93, ante medium.

MAGNIFICO ac GENEROSO DOMINO,

D. IOANNI GRABSKI, ADOLESCENTI Nobilitate, Indole, Virtute, Ornatissimo.

MARIANÆ SODALITATIS Sub Titulo Purificatæ sine labe DEI Matris, *In Collegio Posnaniensi Soc: IESV,* PRÆFECTO DIGNISSIMO,

AVTHOR Perennem Felicitatem.

PAlæstram Pietatis Marianæ aperienti mihi, occurris primus Adolescentum Lectissime, quem non magis Gentilitia Inclytæ Grabsciorum Domûs Arma, vulgò WCZELE, quàm rara eminentis animi virtus, & præcelsa indoles, in FRONTE *ponit florentissimæ Athenarum Posnanien-*

sium Iuuentutis. Ponit & publicum Tui Cætûs Mariani iudicium, quando concordibus omnium suffragiis, ad vnum Te inclinatis, supremis Reipublicæ suæ fascibus, Tibi ante alios delatis, Te iam repetitò veneratur Primum. Agnouit nimirum Tua Sodalitas Nobilissima adultam in non adulto corpore Tuo maturitatem, mentemq; simul & virtutē honori parem. Agnoscimus & nos omnes, innatum esse Magno Sanguini Vestro, in omni virtutis & gloriæ campo, tenere primas. Eminebatis semper, ac etiam nunc vtraq; eminetis in Arena, Consilio & Armis conspicui, priscæ sinceritatis candore illustres, triariâ fortitudine insignes, illibatâ in Deum religione, promptissimo ac pænè hereditario in Dei Matrem Augustissimam cultu spectatissimi. Quod ipsum vt per-

perspicuum faciam, non vacat hic, paruo operi paruum destinanti prologuium, educere in lucem orbis, illustres Maiorum Tuorum Vmbras. Nolim stylo meo excitos è numero ipsorum laureatos Illius Manes, qui tantus Orthodoxæ Religionis cultor exstitit, vt eius amore incensus, imperterritam manum pertinaci flammæ admotam eousq; maior Scæuolâ tenuerit, donec de cuiusdam è suis conuiuis, inconsultâ temeritate, ad eundem pariter ignem, enitente suam probare hæresim, gloriosè triumphasset. Viuum potiùs testimonium, tantóq; exactiùs, eximiæ pietatis Vestræ potissimùm in Ter Augustam cæli Reginã, sit inter alios præstantissimus Vir, Illustris Parens Tuus, in cuius literis propriâ exaratam manu, hanc ego ipse obligatissimi erga Dei Matrem

affectûs legi tesseram, quâ apertè testatus est, illud in vita maximè amarum esse sibi, quòd hactenùs commodi non habuerit copiam tituli, sanguinem ac vitam profundendi pro hōnore MARIÆ, hocq; mentē suam vrgeri desiderio, vt aliquando, vel vindicandæ, vel ampliandæ Diuinæ Matris gloriæ, liceat sibi immolare vitam. Æquè ardentem acteneram, in extremo etiam solo, domestico tamen Vestræ Domui documento, probauit Pietatem Tuus Patruus, feliciter quoq; superstes, STANISLAVS GRABSKI, Kłecensis Capitaneus, vir quà domestico, quà externo Marte per Holsatiam, Fioniam, Daniam, clarissimus: dum ad mensam supremi Daniæ Succamerarij, voto cōsecratum honori Mariano Sabbathi ieiunium, suo & Patriæ more

con-

constanter obseruans, ad blasphemam cuiusdam ex pluribus tunc præsentibus Daniæ Proceribus Hæretici vocem, asserentis MARIAM non dignā esse tam strictis superstitiose ieiunijs: ipse subitò Hæreticorum medius, loco & animo exilijt, ac arreptâ frameâ, vt corde, ita ore plusquam heroico respondit: impium hoc effatum non aliter à se nisi districti ore gladij confutandum; paratissimus cum singulis Polonâ & simul Grabscianâ magnanimitate ferro controuersiam decidere, ni actutum impiè cæptis destitissent. Non dissimilem pro honore Dei Matris zelum, Tui alterius Patrui CASIMIRI GRABSKI, sub præsenti Poloniæ Interregno, in Naklensi Areopago Iudicis deputati, loquetur blasphemi cuiusdam Sectarij, eius inter alios irrefragabili edicto,

reuulsa protractaq; retrò lingua; roguśq; blasphemæ Hæresi accẽsus, desiderium similium Iudicum, in pectoribus serò venturæ Posteritatis accendet. Hæc itaq; adeo ponderosa, (vt silentio inuoluam alia,) singularîs in Deiparam religionis argumenta, Nobilissimo Generi Vestro congenita, facile mibi persuaserunt, vt hanc Palæstram Marianæ Pietatis, quam pluribus in isto Collegio annis direxi, Tuis Magnæ spei Adolescens aperirem sub auspicijs. Eam Tu Maiorum Tuorum Pietatis heres, æmulo subintra virtutis spiritu: atq; in eius Pietatis studio intantùm progredere, quò & primam hîc in terris Lauream inter Dei Dociles queas capessere, & tempore olim suo ad supremam Beatorum classem ex dignitate promoueri. Ita voueo

Semper addictissimus

IOANNES MORAWSKI.

INDEX CAPITUM.

CAP: I.

CAPVT I.

Quædam prima Principia practica vitæ Christianæ.

I.

Semel factum, dictum, cogitatum, æternum est.

EXplico. Fecisti aliquam V.G. mortificationem: scripsit illam DEVS indelebiliter in memoria sua immutabili, ac proinde illam totâ æternitate videre poteris in DEO tuo, & cum DEO ac Sanctis cælitibus de illa gaudere. Peccasti: scripsit DEVS *in legibus æternis*, seu vt loquitur S. Augustinus, *in mentibus Angelorũ*, hoc peccatum tuum, tali momento à te commissum, & totâ æternitate de hoc infelici momento displicẽtiam habebit, & tu cum DEO

tuo, ac Sanctis omnibus. Cur ergo tam facile peccas? cur toties occasiones bene merendi negligis? O Domine væ tempori quo te offendi, væ tempori quo non amaui te.

II.

Præstat millies mori, quàm animam vel semel fædari peccato mortali.

Ita verissimè sensit Polonus Angelus S. CASIMIRVS. Vis enim scire quid sit peccatum mortale? est imprimis essentialis cum recta ratione difformitas tam deformis, vt pro nullo bono consequendo, etiam pro mille mundis lucrandis, prudẽter eligi possit: tam probrosa creaturæ rationali, vt meritò dixerit S. ANSELMVS, Malle se ire ad infernum cum innocentiâ, quam ad cœlum cum peccato mortali. Est illa infelix Conuersio, quâ homo ex amico DEI fit inimicus, ex filio DEI, filiùs Diaboli, ex here-

herede regni cœlorum, inferni mancipium. Est Rebellio Creaturæ contra supremum Principem, & cum hoste ipsius Diabolo coniuratio. Est Contemptus voluntatis Divinæ infinito honore & amore dignissimæ, propter bonum nostrum prohibentis aliquid, & istum contemptum suum videntis. Est vt ait Apostolus, Conculcatio Filij DEI obstruentis nobis suâ gratiâ viam ad peccatum. Est prælatio non Barabbæ, sed Diaboli eiusq; voluntatis, supra Christum eiusq; præceptum. Est sanguinis Christi adinstar rei immundæ reputatio, proijciendo animam tinctam sanguine Christi in cænum peccati. Est in voto Deicidium, quo vt ait S. BERNARDVS, homo peccando vult interimere aut Sapientiam DEI, volendo ne suum peccatum videat, aut Iustitiam, volendo ne puniat, aut Omnipotentiam, volendo ne possit punire,

adeoq; vult interimere DEVM, qui ſine Sapientia, Iuſtitiâ, Omnipotentia viuere non poteſt. O ſcelus horrendum! Præterea peccatũ mortale eſt illa fœditas, cui9 vna guttula, id eſt vna cogitatio ſuperba, nobiliſſimam & pulcherrimam Creaturam Angelicam, tam turpem, tamq; deteſtabilem fecerit, qualis eſt Diabolus. Eſt illa macula animæ, quæ per viam ſatisfactionis nullo lacrymarum oceano, totâ æternitate ex oculis pœnitentibus profluentium, nullo ſanguine Martyrum, quamvis numero infinitorum deleri poteſt, niſi ſanguine Filij DEI. Eſt tam inviſa Diuinis oculis turpitudo, vt illa infinita bonitas, nihil eorum odio habens quæ fecit, tamen ad iniquitatem cum maiori horrore reſpiciat, quam ad canem fætidum & vermibus ſcatentem; vſq;adeo, vt (quod conſiderat BLOSIVS) ſi in puriſſima Matre Filij

lij Dei, quam ſupra omnem puram creaturam diligit, vel vnam peccati mortalis deprehenderet labem, illicò illam cœlo deturbaret, ac in præcipitium inferni detruderet. Deniq; eſt illa animæ labes, quam æternæ inferorum flammæ (ah quam atroces!) nunquam tot millionibus annorum excoquere poterunt; quæ tantam Deo diſplicentiam mouet, vt nullam in ſuis ſuauiſſimis viſceribus compaſſionem habeat, videndo creaturam ſuam perpetuis incendijs ſine fine torqueri, cum nos vnum canem in igne ardentem ne quidem per vnum quadrantem, ſine ſenſu doloris aſpicere poſſimus. Tanta eſt malitia peccati mortalis, vt ſi ita loqui fas eſt, omnem quodammodo tollat compaſſionem ex dulciſſimo Dei corde. Quæ cum ita ſint, quomodo tantum malum vel per vnum diem in anima tua ſuſtines? cum peius ſit,

(vt ſapienter dixit P. NIEREMBERGIUS) vnum peccatum mortale habere in anima, quàm omnes inferni dæmones in corpore. Quâ audaciâ hac nocte in peccato mortali quieſcere præſumis, quâ forte dæmones repetet à te animam tuam? Cur tam facile? tam frequenter peccas? & quidem non in abſentia ſed in facie DEI omnia videntis. DEI, qui tibi nihil mali fecit, ſed potiùs te tot bonis cumulauit. DEI, in quo ſunt infinita motiua amoris, qui te dum peccas in eodem inſtanti præcipitare in infernum poteſt. Et peccas abutendo eius concurſu alijſq; eius beneficijs contra ipſum; peccas non vt placeas alteri DEO, ſed vt placeas Diabolo; peccas non vt acquiras aliquod regnum temporale, ſed vt amittas æternum. Si Bellua, ſi Ethnicus, ſi diabolus eſſes, forte aliquam excuſationem poſſes prætendere, nunc verò cum credas

Filium

Filium Dei pro te mortuum esse, nec illum offendas, cum te Devs tot minis à peccato deterreat, tot beneficijs ad se alliciat, ah quid ei iudicanti respondebis? Heu miserere animæ tuæ. Quid enim in te peccauit anima tua? Egestatem fugis quæ te diuitijs priuat, & non fugis peccatum, quod te priuat gratia Dei, virtutibus infusis, omnib⁹ meritis per tot annos congregatis, ita vt si infinitos gradus gratiæ haberes, si merita numero infinita, omnibus te in vno instanti priuaret? Horres mortem quæ te priuat vitâ temporali ærumnosâ, & non horres peccatum quod te priuat iure ad vitam felicem interminabilem? Demùm febriculæ ardores vno die pati non potes, nec digitum igni admotum per aliquot momenta sustines, & toties peccando resoluis te ad habitandum in ardorib⁹ sempiternis, in igne deuorante. Et quidsi hoc

 pec-

peccatum quod committere vis, erit vltimum complementum mensuræ, quam tuis peccatis designauit Diuina prouidentia? Quidsi post hoc peccatum te proijciet in æternum à facie sua DEVS, nec tibi gratiam efficacem ad pœnitentiam largietur?

III.

Quid prodest homini si vniuersum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur?

Vox est ipsius infallibilis Veritatis. Et certè ipse Diabolus tanti facit animam hominis, vt pro illa omnia regna mundi promptissimè offerat, dicens, *hæc omnia dabo tibi si cadens adoraueris me.* Christus verò quanti eam fecit? qui pro ea animam suam dedit, quam pro omnibus mundi bonis nunquam dedisset. Ego igitur tam stultus mercator sim, qui pro vilissima delectatione animam Diabolo

lo vendam ? qui pro animæ meæ salute non regnum totius mundi, sed vnam commoditatem, vnam dignitatem, quam mihi forte breui mors eripiet, deserere nolim! O cæcitatem! O insaniam!

IV.

Seruire DEO regnare est.

Omnes serui DEI Reges sunt, quia sibi suisq; passionibus dominantur. Reges sunt quia intra illos regnũ DEI est, illa scilicet pax conscientiæ, illud gaudium Spiritus Sancti. Reges sunt quia ipsorum est regnum cœlorum. Reges sunt, quia cum nihil velint nisi quod DEVS vult, eaq; habeant quæ DEVS vult, omnia habent quæ volunt. Reges sunt quia simul Filij & Amici Regis Regum. O beata seruitus omnibus mundi imperijs præstantior! Habes tu quidem laborem & molestias: sed quænam seruitus illis caret? Quot laboribus, quot incõmodis fa-

tigantur serui mundi, vt dignitatem, vt gratiam principis lucrentur. Et hoc ipsum quam fragile bonum est, ac incertum! Mihi ergo difficile erit longè minora pati pro Dei amicitia, pro honoribus, pro diuitijs tota æternitate mansuris. Et verò quàm modicum est quod à me in suis obsequijs exigit Devs! Modicum planè comparatione tanti præmij, quale est beatitudo æterna. Modicum ratione breuis temporis, quo laborandum & patiendum est. Modicum ratione exiguæ nostræ cóoperationis, cum Devs *omnia nostra bona opera operetur in nobis*. Modicum comparatione eorum quæ Christvs pro me fecit & passus est. Modicum comparatione eorum quæ SS. pro Dei gloria tolerarunt. Modicum ratione suppliciorum quæ promerui. Modicum ratione dignitatis infinitæ Dei obsequia infinita merentis. *O Domine ego servus*

vus tuus. Tu es ipse Rex meus & Deus meus.

V.

Regnum cœlorum vim patitur, & violenti rapiunt illud.

Euangelij oraculum istud est. Et sanè null⁹ calcando rosas, cœlum occupauit. Vide tot milliones Martyrũ per crucem, per ignem, per equuleos, per gladios & vulnera, ad coronam gloriæ cœlestis alacriter contendentium. Vide tot Religiosorum millia, fame, nuditate, insomnijs, catenis ferreis, cruentis disciplinis cœlum oppugnantium. Tu ergo deses ac delicate miles Christi, solus sine vllo labore ac molestia illuc pervenies? Heu quam toto cœlo aberras. *Nullus labor durus, nullum tempus longum videri debet, quo gloria æternitatis acquiritur*, ait S. Augustinus. Digna est illa quies æterna, quæ æterno labore ematur, merentur æternæ deliciæ vt æternis

eru-

cruciatibus comparentur. A te verò non tantum exigitur. O si pro illo statu immutabili omnium bonorum aggregatione perfecto, vel saltem tantùm laboris ac incommodorum paetereris, quantum ambitiosi pro dignitatibus, mercatores pro diuitijs, milites pro stipendio quotidie tolerare non cessant.

V I.

Nihil est certiùs morte, nihil incertiùs horâ mortis.

Moriendum est infallibiliter aliquando. Deseret te ista venustas, deserent amici, diuitiæ, voluptates, deseret mundus. Sola te post mortem virtus comitabitur. *Solus* IESVS *omnibus recedentibus non recedet*. Cur ergo amicitiam Iesv & virtutis tantopere negligis? cur bona breui deserenda tanto studio, tam solicitè ambis? cur sine merito in morte relinquenda, nunc ante mortem cum magno merito,

rito, ſaltem ſecundum affectum non relinquis? Et quid *ſi hac nocte à te repetent animam tuam? ſtulte, hæc quæ paraſti cuius erunt?* Quid ſi hodie mandatum mortis afferetur? Quid tunc ageres, nunc age, dum tempus ſuppetit: & quia *neſcis vbi & quando te mors exſpectet, tu illam ſemper & vbiq́ exſpecta.*

VII.

Amor proprius eſt verum odium ſui.

Imprimis enim Amor proprius vult homini bona minora, & non vult maiora, puta vult laudem & honorem apud homines, & non apud DEVM: vult bona temporalia, & non vult æterna; vult morbum culpæ, & non vult medicinam pœnitentiæ. Deinde Amor proprius eſt amor carnis noſtræ. At hæc hoſtis noſter eſt, qui in perniciem noſtrum cum Diabolo coniurauit. Igitur amor propri-

us est verum odium sui, & tunc nos maximo odio habemus, dum carni eiusq; desiderio indulgemus, dum illam ad instar inimici domestici non tractamus, quia vt ait Dominus, qui hoc modo *amat animam suam, perdet eam, qui vero odit animam suam, in vitam æternam custodit eam.*

VIII.

Aut pati aut mori.

Effatum est S. Tereffiæ verissimum. Quamdiu enim viuis quocunque te verteris crucem vbique invenies & dolorem. Non patieris vt Christianus, patieris vt ambitiosus, vt fur, vt maledicus, vt alienorum appetitor. Annon ergo tibi expedit pati potius vt Christianum. Immo verò non solum expedit, sed etiã delectat hoc modo pati. Nouit enim Christian9 suam afflictionem, suam infamiam, suam egestatem, dum nobis venit, transire pe cor dulcissimum DEI ex

amore

amore erga nos talia permittentis, ac proinde in hoc dulcedinis mari, dulce illi fit, quidquid amarum est. Nouit hæc omnia quæ iniustè patitur, assumpta suo modo esse à VERBO incarnato, eiq; vnita, & consequenter ea per hanc Vnionem iam consecrata ac dignificata, quidni æstimet pretiosa. Imò nouit paupertatem, luctum, & omnia aduersa, ore Christi esse beatificata, iuxta illud, *Beati pauperes*, *Beati qui lugent &c.* ac proinde non se reputat infelicem, dum talia patitur. Hinc illi lapides dulces facti STEPHANO, hinc prunæ candentes in rosas versæ TIBVRTIO, hinc alijs vermes ex vlceribus prodeuntes in gemmas mutati, hinc PII V Pontificis Maximi vox illa pijssima, *Domine auge dolorem, sed auge patientiam.*

IX.

Occupatio Christiani non est

alia-

alia nisi pingere & exprimere in se imaginem Christi Crucifixi.

Dicebat hoc de Religiosis P. Balth. Alvar: Soc. Iesv: verùm ad omnes Christianos extendi potest. Omnes enim suos electos, iuxta Apostolum, *præsciuit* DEVS *& præordinauit conformes fieri imaginis Filij sui*; & vnicuiq; Christiano monstrat Pater æternus suum Filium in monte Caluario dicens: *Inspice & fac secundum exemplar quod tibi in monte monstratum est.* Et sane manifestum absurdum est, adorareChristumCrucifixum pauperem ac nudum, contemptum, vulneratum: & tamen paupertatem eius, contemptum, dolores odisse ac detestari. Ergo quàm sæpe erubescere debeo & dicere: Domin⁹ & Deus meus in cruce pendet, & ego operam do voluptati. Ah non licet, *non licet sub spinoso capite membrum esse delicatum.* Dominus & Deus meus nudus, ab o-

omni-

mnibus derelictus, contemptus, conſputus, conculcatus: & ego tam ſtudiosè quæro diuitias, amicitias, honores. Vel igitur Christ9 errat, qui voluntariè elegit paupertatem, ignominiam, dolorem: vel ego, qui oppoſita prorſus ambio. At Christum, DEI ſapientiam, impoſſibile eſt errare. Ego igitur heu infelix erro.

X.

Vnus gradus gratiæ ſanctificantis pretioſior eſt mille mundis aureis & gemmeis.

Ratio eſt: tum quia conſtat infinito pretio meritorum Chriſti; tum quia pro illo rependitur beatitudo æterna & regnum cælorum, gemmis omnibus & auro pretioſius. Cum ergo homo iuſtus ſingulis momẽtis vitæ ſuæ poſſit per minimam etiam actionem honeſtam mereri tam facile gradum gratiæ ſanctificantis; ſingulis

lis momentis quibus mereri illum o-
mittit, damnum patitur maius quam
esset iactura mille mundorum aureo-
rum. O quot momenta vitæ meæ
talia tam irreuocabiliter perijstis. O
quanta damna infelix per meam de-
sidiam incurri.

XI.

O Quam sordet terra dum Cœlum aspicio!

Dicebat S. P. Ignativs. Et quidni
sordeat terra cum sit stabulum, cum
sit exilium. Patria nostra cœlum est,
ibi Patrem habemus Christum, ibi
Matrē nostram, eiusdem pretiosissi-
mam Parentem, ibi nos tantus Ami-
corum numerus exspectat. Bona hæc
corporalia quibus pascimur in terra,
siliquæ sunt porcorum, nec possunt
satiare appetitum nostrum boni sum-
mi ac infiniti capacem. Ad maiora
bona creati sumus. Ad illa ergo pro-
pere-

peremus, illa quæramus, ad illa aspiremus, frequenter dicendo: *Satiabor Domine dum apparuerit gloria tua.*

XII.

DEVS mihi sufficit solus.

O quam auarus est cui DEVS non sufficit inquit S. AVGVSTINVS. Quod enim est bonum, quod in DEO cum infinito excessu non contineatur? aut quod bonum est cum quo DEVS sit melior quam sine illo? Nullum prorsus, quia bonum infinitum additione non crescit. Careo igitur amore & laude apud homines: si DEVM, si DEI gratiam habeo, sufficit mihi amor ille quo me DEVS amat, ille actus infinitè perfectus, quo sibi de me complacet. Careo diuitijs; nimis diues sum, si ius habeo ad DEVM possidendum. Dicam ergo cum S. FRANCISCO, *DEVS meus & omnia.* Dicam cum S. AVGVSTINO, *Quidquid mihi dare vult*

Domi-

Dominus meus, dulce mihi non est, auferat totum & se mihi det.

Et hæc sunt vitæ Christianæ Principia, quibus breuiter constitutis, subijciemus deinceps breues regulas & praxes piarum actionum, quæ à Sodalibus per diem, hebdomadam, mensem, annum, fieri solent, aut etiam fieri possunt.

CAPUT II.

Praxis Exercitij Matutini.

Adoratio, Fides, Spes, Charitas.

O Summa ac infinita Maiestas, Pater, Fili, & Spiritus S. Ego vilissima creatura tua, in centrum nihili mei prostratus, Te Deum verum, vnum in Natura, trinum in Personis, supplex adoro, laudo, & glorifico cultu Latriæ, affectu omnium Sanctorum. In Te & Tibi in omnibus quæ-

quæcunq; reuelasti firmissimè credo, propter tuam veracitatem infallibilẽ. In Te spem omnem meam, de omnibus bonis meis tam tẽporalibus, quam æternis repono, propterea quia scis, vis, & potes ea conferre. Te æstimo & amplector super omnes diuitias, honores, voluptates, & super omnia bona creata, propter Te & infinitam dignitatem & bonitatem tuam. Atq; in his affectibus hodie & quotidie viuere, operari, pati, ac tandem mori volo.

Gratiarum actio.

BEnedicta sit in æternum amabilissime DEVS tua bonitas infinita, quâ me ex nihilo creasti, ex peccati seruiture redemisti, ad fidem veram vocasti, tot gratijs ingratum hactenus ornasti, præuenisti, adiuuisti, à tot malis animæ & corporis etiam hac nocte præseruasti. Pro istis ac omnibus alijs beneficijs, quibus non solum

solum me, sed omnes & singulas creaturas hucusq; cumulasti, confiteantur tibi Domine omnia opera tua, & Sancti tui benedicant Tibi.

Intentio.

ECce Domine hodie & per totam vitam meam ac æternitatem, me tibi ex integro in holocaustum trado ac offero, corpus & animam meam, memoriam, intellectum, voluntatē, sensus ac omnes potentias, omnia facta, dicta, cogitata, omnes aduersitates meas, omnes motus cordis ac respirationes, omnes syllabas, & literas legendas, scribendas, dicendas, audiendas. Omnia ista vnita meritis vitæ & passionis Dñi Nostri IESV Christi, sanguine eius aspersa, in corde deposita, manibus benedicta, dono, offero, consecro Divinæ Maiestati Tuæ

I. ex amore Tui, ad gustum tibi dandum, & ad maiorem gloriam tuam.

am, II. in protestationem Supremi Tui dominij & nostræ subiectionis, III. in gratiarum actionem pro beneficijs omnibus præsertim N. IV. in satisfactionem pro omnibus peccatis præsertim N. V. ad exhilarandum cor B. Virginis & SS. præsertim N. VI. ad præparandum cor meum in ordine ad Comunionem, VII. ad confundendos Dæmones hostes, animæ meæ. VIII. ad impetrandam mihi virtutem, vel gratiam N.

Protestatio.

PRotestor verò coram Te Domine DEVS meus, & curia tua cælesti vniuersa, quod hodie & totâ vitâ meâ volo viuere vt decet mancipium IESV & MARIÆ. Protestor quod mori millies malo, quàm peccato præsertim N. te offendere. Protestor quod quidquid hodie acciderit, quod tibi DEO meo displicet, id contra meam vo-

voluntatem erit. Proteſtor denique, quod toties Te hodie amare & laudare volo, qnoties reſpirabo, quot fluent momenta in tempore, quot literas ſcribam &c.

Petitio auxilij.

A tua bonitate per IESV CHRISTI ſanguinem ſuppliciterpeto benenedictionem. Da mihi Domine gratiam hodie efficacem, ad vincendas ſuggeſtiones inimici, ad vitanda omnia peccata præſertim N, ad promerendam veniam, gratiam, & gloriam æternam, Amen.

Ter Pater & Aue. Et renouetur formula Congregationis: *Sancta Maria Mater Dei &c.*

CAPVT III.

Examen Veſpertinum.

Gratiarum actio.

BEnedicta ſis in æternum, ab omnibus in omnibus & ſuper omnia S.

& In-

& Indiuidua Trinitas Pater, Fili, & Spiritus S. pro omnibus & singulis beneficijs, quæ mihi, omnibusq; creaturis siue in cælo, siue in terra, siue etiam in inferno, hodie & toto vitæ meæ tempore contulisti. Benedico, laudo, & glorifico Te, pro beneficio creationis, & conseruationis mei ac omnium creaturarum, pro coöperatione ad omnes actus meos, pro Incarnatione, vita, passione & morte Dñi Nostri IESV Christi, pro doctrina eius, meritis, Sacramentis, pro gratijs omnibus habitualib⁹ & actualibus in me ac omnes creaturas rationales tam liberaliter effusis, ac demum pro externâ protectione, ac præseruatione à plurimis malis animæ & corporis. Benedictio & claritas & gratiarum actio, honor, & gloria tibi Deo nostro in æternum.

beneficijs vixi! Illumina quæſo Dñe oculos mentis meæ, ne obdormiá in morte. Emitte lucẽ tuam & veritatẽ tuam, vt cognoſcam ac defleam peccata mea, quibus te hodie offendi.

Diſcuſſio conſcientiæ.

Hîc reuoca tibi in mentem defectus actionum tuarum, reflectendo te ſupra ſingulas eo ordine quo per diem factæ ſunt, & obſeruando quid mali inqualibet actione diei cogitaſti, dixiſti, feciſti, quid etiam boni omiſiſti, quod facere potuiſti.

Dolor.

O purum, Summum, ac Infinitum bonum, Deus meus, ex amore quo te amplector & æſtimo ſuper omnes creaturas, deteſtor omnia & ſingula peccata mea, ſupra omnia alia mala, etiam ſupra ipſam mortem, & doleo quia te aliquand

…q, bonitatem infinitam

omn

omni amore dignissimā, quam infelix offendi, & cui materiam displicentiæ dedi. O vtinā nunquam peccassem, vtinam Tibi perfectiùs seruiuissem.

Propositum.

ECce nunc Domine cum tua gratia firmissimè statuo, ac propono emendationem. Volo deinceps perfectiùs tibi seruire, volo occasiones peccandi, præsertim N. deuitare, malo mori & omnia aduersa pati, quàm te Deum meum peccato mortali vnquam offendere. Confirma hoc Deus per gratiam tuam, quod operatus es in me. Adiutor meus esto, ne derelinquas me, neq; despicias me Deus salutaris meus. Ter Pater & Aue, & Psalmus *De profundis*, pro defunctis Sodalibus.

CAPVT IV.

Obseruanda circa quamcunq; actionem, vt perfectè fiat.

1. Ante quamcunq; Actionem præsertim longiorem V. G. ante studia, inuoca breuiter opem Diuinã dicendo, *Deus in adiutorium meum intende*, vel *Adiuua me Domine Deus meus.*

2. Renoua intentionem dicendo: *In gloriam Tuam Deus & vitam æternam. Propter te Domine. Renouo intentionem.*

3. In decursu actionis recordare interdum Dei in te, circa te, ac in ipso actionis tuæ obiecto, præsentis, teq; spectantis, ac tecum & cum tuo obiecto concurrentis. Vnde dices: *Adoro te Domine hic præsentem, me videntem, mecum concurrentem, me cum hoc obiecto pascentem, illuminantem, calefacientem &c.*

4. Intuere Christum Dominum, B. Virginem, vel S. Patronũ, quâ perfectione similem actionẽ illi exequebantur: illos proinde imitando, in vnione actionis ipsorum, operare.

E. G.

E. G. In comedẽdo recordare Christi in nuptijs, in cæna vltima. Decumbens in lecto, recordare Christi in præsepio, in cruce, in sepulchro quiescentis. Vestiendo te, Christi ligati, vestibus ignominiosis induti. Lauando faciem, Christi in sanguine suo demersi. Ambulando, Christi per plateas ad Iudices tracti, vel Palestinam obeuntis. Studendo, Christi docentis &c.

5. Forma tibi aliquod documentum spirituale ex actione tua eiusque obiecto, cum aliquo affectu proportionato. E. G. Lauas faciem, cogita quod sanguis Christi emundat nos ab omni peccato. Vtinam te emundet. Induis te, cogita exuendum veterem hominem, & induendum D. IESVM, hocq; pete à Deo. Comedis: cogita siliquas esse istas porcorum, melioribus in Patria Sanctos abundare panib⁹, illuc proinde feratur desiderium.

Decumbis: cogita fore *vt sub te sternatur tinea & operimentum tuum sint vermes.*

6. Mortifica te in omni actione, v. g. incommodiùs sedendo, non carpendo fructum aut florem in horto, subtrahẽdo gustui ad mensam bolum aliquem, B. Virginis gustui transmittendum.

7. Post actionem age Deo gratias pro cóòperatione, pro tuis defectib⁹ dole, & quidquid boni actum est, offer Deo.

CAPVT V.

Orationes eiaculatoriæ per diem vsurpandæ.

Fidei.

IN fide viuo Filij Dei qui dilexit me, & tradidit semetipsum pro me.

Credo Domine, adiuua incredulitatem meam.

Domine adauge mihi fidem.

Spei.

Spei.

DEvs meus misericordia mea. *Ps.* 58.

In te Domine spero, non confundar in æternum. *Psalm.* 30.

Dominus firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus: *Psal.* 17.

Dominus mihi adiutor, & ego despiciam inimicos meos: *Psal.* 117.

Spes mea ab vberibus matris meæ Deus meus es tu. *Psalm.* 21.

Charitatis.

DEvs meus & omnia.

Quid volo præter te DEVS cordis mei, & pars mea DEVS in æternum.

Serò te amaui pulchritudo infinita, serò te amaui. væ tempori, quo non amaui te. *S. August.*

O summum bonum meum, quando te perfectè amabo.

O quàm suauis est Domine spiritus tuus.

Dulcis & rectus Dominus.

Diligam te Domine virtus mea, firmamentum meum, & liberator meus. *Psal:* 17.

Ego autem in Domino gaudebo & exultabo in Deo Iesv meo. *Abac.* 3.

Contritionis.

Peccaui Domine miserere mei,

Pater peccaui in cœlum & coram te, non ſum dignus vocari filius tuus.

Amplius laua me Domine ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me. *Psal:* 50.

Malo mori quàm fœdari.

Deſiderij ad gloriam Cœleſtem.

O quàm ſordet terra dum cœlum aſpicio. *S. Ignat:*

Satiabor cum apparuerit gloria tua Domine. *Psal:* 16.

Quàm dilecta tabernacula tua Domine virtutum, concupiſcit & deficit anima mea in atria Dñi. *Psal.* 85.

Quando veniam & apparebo ante

te faciem Dei. *Psal.* 41.

Adimplebis me Dn̄e lætitiâ cum vultu tuo, delectationes in dextera tua vsq; in finem. *Psal:* 15.

Te exquirit facies mea, faciem tuam Domine requiram. *Psal.* 26.

Vnam petij à Domino, hanc requiram, vt inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ.

Gratiarum actionis & Laudis.

Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini Sancto eius. *Psal:* 102.

Misericordias Domini in æternū cantabo. *Psal:* 88.

Exaltabo te DEVS meus rex, & benedicā nomin tuo in sæcula. *Ps:* 144.

Benedictio, & claritas, & gratiarū actio, honor DEO nostro in sæcula sæculorum. *Apoca:* 7.

Sedenti in throno DEO & Agno honor & gloria.

Viuat IESVS meus & exaltetur DEVS ſalutis meæ.

Benedictus DEVS & Pater Domini Noſtri IESV CHRISTI, qui conſolatur nos in omni tribulatione noſtra 2. Cor: 1.

O SS. Patroni mei magnificate Dominum mecum, & exaltemus nomen eius in idipſum.

Magnus Dominus & magnitudinis eius non eſt finis. *Pſal.* 144.

Oblationis.

Domine quid me vis facere.

O Domine ego ſervus tuus, & filius ancillæ tuæ. *Pſal:* 115.

Tuus ſum ego Domine, ſalvum me fac. *Pſal.* 118.

Paratum cor meum DEVS, paratum cor meum. *Pſalm.* 107.

In tentatione vel aliquo periculo.

Domine vim patior reſponde pro me. *Iſaiæ* 38.

Do-

Domine ſalua nos perimus *Math.* 14.
Pater ſalvifica me ex hac hora *Ioã* 12.
Eſto mihi in DEVM protectorem & in locum refugij, vt ſalvum me facias *Pſalm.* 30.

Exurge Domine ſalvum me fac DEVS meus *Pſalmo* 3.

Sub vmbra alarum tuarum protege me *Pſalmo* 16.

Adiutor meus eſto, ne derelinquas me, neq; deſpicias me DEVS ſalutaris meus.

Cor mundum crea in me DEVS, & ſpiritum rectum innoua in viſceribus meis *Pſalmo* 50.

In Afflictione.

Ita Pater, quia ſic placitũ fuit ante te.
DEO ſubiecta eſto anima mea quoniam ab ipſo patientia mea. *Pſalmo* 61.
Benedicam Dominum in omni tempore, ſemper laus eius in ore meo.

Sicut Domino placuit ita factum eſt, ſit nomen Domini benedictũ *Iob.*

In ditione tua Domine omnia sunt posita, & non est qui possit resistere voluntati tuæ *Esther*.

O Domine hic vre, hic seca, vt in æternum parcas. *August*.

DEVS meus & omnia, nunquid tu mihi non sufficis, vt aliquo extra te bono priuari doleam *P. Lessius*.

Nolo Domine sine vulnere viuere, dum te video vulneratum. *S. Bernard*.

Domine auge dolorem, sed auge patientiam *Pius V*.

Plura Domine & maiora mala merui, tu quoq; pro me grauiora passus es.

In prospero Successu.

Psal. 113. Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam.

Magnificat anima mea Dominum, & exultauit spiritus meus in DEO salutari meo *Luc*: 2.

Dextra Domini fecit virtutem dextra Domini exaltauit me *Psal.* 117.

O

O Domine quid est homo, quod magnificas eum, aut quid apponis erga eum, cor tuum. Huc spectant affect⁹ gratiarum actionis supra positi.

Dum Comedis.

Satiabor cum apparuerit gloria tua Domine *Psal. 16.*

Replebimur in bonis domûs tuæ *Psalmo 64.*

Dominus meus IESVS in Cruce sitit, & ego comedam & bibam.

Quàm magna dulcedo tua Domine quàm abscondisti timentibus te.

Quanti mercenarij abundant in domo Patris mei panibus, & ego hîc fame pereo; surgam & ibo ad Patrem meum. *Lucæ 15.*

Cum decumbis.

O quando requiescam in illa pulchritudine pacis, in illa requie opulenta.

In pace in idipsum dormiam & requiescam, quoniam tu Domine in spe

constituisti me. *Psalmo* 4.

Indica mihi quem diligit anima mea, vbi cubes in illo meridie æterno. *Cant.* 1.

Dum ambulas.

Dirige Domine DEVS meus in conspectu tuo viam meam. *Psal.* 5.

Vias tuas Domine demonstra mihi, & semitas tuas edoce me. *Ps.* 24.

Erraui sicut ouis quæ perijt, quære seruum tuum Domine. *Ps.* 118.

Surgam & circuibo ciuitaté, quæram quem diligit anima mea. *In Cant.*

Trahe me Domine post te, curram in odorem vnguentorum tuorum. *In Cant.*

O quando veniam & apparebo ante faciem DEI. *Ps.* 41.

Cum aliquod ObieEtum sensu percipis.

Delectasti me Domine in factura tua, & in operibus manuum tuarum exultabo. *Psalm.* 91.

Bene-

Benedicite Domino omnia opera eius, in omni loco dominationis eius.

O quàm ſuauior, quàm dulcior, quàm pulchrior es Deus meus! nunquid enim tibi plus non reſeruaſti?

CAPVT VI.

Praxes Viſitandi Sanctiſſimum SACRAMENTVM.

I. Praxis.

Induere affectus Sanctorum adorantium Chriſtum.

DOmine IESV Chriſte Deus & homo, in hoc SS. Sacramento præſens, ego puluis tuus & cinis adoro te illo affectu, quo te in cunis adorarunt Paſtores & Magi. Adoro te illo affectu quo te adorabat viuentem hîc in terris & nunc in cœlo adorat Pretioſiſſima Parens tua. Adoro te illo affectu, quo te adorauit Centurio, & omnes viatores deuotè communi-

can-

cantes, quicunque Tibi placuerunt.
Adoro deniq; te illis affectibus Laudis & Adorationis, quibus te adorarunt, adorant, & totâ æternitate adorabunt omnes Beati cœlites. Horum voce & affectu tibi Deo meo hic præsenti canto: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth. Dignus es Domine accipere honorem & gloriam & benedictionèm. Tibi hîc verè præsenti Deo & Agno sit honor & gloria, ab omnibus, in omnibus, super omnia. O si omnium electorum tuorũ corda amore tui inflammatissima, si ora in laudem tuam eloquentissima nunc haberem, omnibus illorum cordibus te amarem, omnibus illorum vocibus te laudarem. Sed quia id præstare non possum; ecce nunc omnes illorum laudis, adorationis, amoris, affectus erga te, siuè elicitos, siuè per totam æternitatem eliciendos, approbo, & tibi nunc præ-

sento

ſento ac offero in ſupplementum meæ tepiditatis. Vos verò omnes Sancti Angeli, vos Sancti Patroni mei, præſertim tu B. ALOYSI, adiuuate meam impotentiam. Magnificate mecum & pro me iſtum Dominum meum hîc præſentem, & exaltemus nomen eius nunc & in æternum Amen.

II. Praxis.

Adorare omnia Chriſti conſtitutiua.

ADoro te o Sapientia diuina in hoc SS. Sacramento præſens, quæ omnia poſſibilia & exiſtentia vides, ipſumq; Deum comprehendis, & quæ hoc mirabile Sacramentum inueniſti. Adoro te hîc præſentem Omnipotentia Diuina, apud quam non eſt impoſſibile omne verbum, quæ omnia in omnibus operaris, & quæ in hoc SACRAMENTO tot ſtupenda miracula efficis. Adoro te hic præ-

præsentem ô immensa Bonitas & Liberalitas Diuina, quæ te in hoc Sacramento hominibus tam liberaliter communicas. Adoro te Immensitas Diuina, quæ cum cœlum & terram impleas, hic tamen in exigua hostia tota lates. Adoro etiam te o pretiosissima Anima Saluatoris mei in hoc Sacramento verè ac realiter præsens, cum omnibus potentijs, habitibus, & actibus tuis. Benedictus sit tuus Intellectus hîc præsens, scientiâ infusâ rerum omnium, ac visioneDei clarissimâ illustratus. Benedicta sit Memoria tua hîc præsens, quæ omnium hominum ac mei etiam indignissimi nunquam obliuiscitur. Benedicta sit Voluntas tua tot habitibus virtutum supernaturalium ornata. Benedictæ sint omnes Potētiæ Tuæ vitales, quæ suis actibus veniam, gratiam, & gloriam nobis promeruerunt.

Adoro præterea te & complector

toto

toto cordis mei affectu Sanctissimum Corpus Domini nostri Iesv Christi, hic realiter præsens, ex purissimo sanguine Virginis Matris, operâ Spiritûs Sancti formatum, pro salute mea, olim dilaniatum, nunc verò dotibus gloriosis ornatum. Amplector Pedes tuos cum Magdalena, pro me in cruce transfixos. Amplector Manus vulneratas, in quibus omnia bona nostra Pater posuit. Amplector Caput spinis coronatum. Amplector Cor ad me summâ charitate conuersum. Amplector omnia & singula Vulnera tua, omes guttas sanguinis, pretium redemptionis nostræ.

O Domine da vt te sub his speciebus Eucharisticis latentem, digne adorem & laudem, postea verò reuelatâ facie videam in cœlo Amen.

III. Praxis.

Salutare Christum in suis officijs.

Aue

AVe Domine Iesu Christe in hoc Sacramento Deus abscondite & Saluator. Tu es Rex meus & Dominus meus, ego seruus ille tuus debitor, procido coram te, agnosco plurima debita mea, quæ peccando contraxi, patientiam habe in me, & dimitte vniuersa delicta mea.

Ave Pater misericordissime. En ego ad te venio prodigus filius. Dissipaui substantiam tuam, recessi à te in regionem longinquam dissimilitudinis. Peccaui in cœlum & coram te. Amplectere me ad te redeuntem, qui filium prodigum recepisti.

Aue Magister sapientissime. En ego coram te negligens discipulus: doce me ergo facere voluntatem tuam, quia Deus meus es.

Ave Pastor vigilantissime. En ego coram te ovis errabunda. Erraui sicut ouis quæ perijt, quære seruum tuum.

Aue Medice prouidétiſſime, quem ſpiritus Domini miſit, vt medereris contritis corde. Agnoſco infirmitates meas præſertim N. Sana ergo Domine animam meam, quia peccaui tibi.

Ave Dux peregrinationis noſtræ. En ego viator, à Patria aberrans. Deduc ergo me in ſemitam mandatorum tuorum, deduc me per vias rectas, & oſtende mihi regnum Dei.

Ave omnium donorum & gratiarum Diſpenſator. En ſto ante te, pauper, nudus, miſer, & miſerabilis. Omnia tibi dedit Pater in manus. Diues es in omnes qui invocant nomen tuum, das omnibus affluenter, da ergo mihi Domine virtutem: N. da vſum ſalutarem huius SS Sacramenti, & tandem perſeuerantiam finalem in gratia Tua.

CAPVT VII.

Modus Audiendi Sacrum.

Dvm

DVm prodit ad altare Sacerdo
imaginare Filium Dei de arcan
Patris ſinu, carne noſtrâ amictũ pro-
dire ad ſacrificium pro ſalute noſtr
Deo Patri offerendum, ſimul etian
vide pondus peccatorum noſtrorum
eiuſdem humeris impoſitum, quod
inclinatio Sacerdotis *ſub Confiteor* ſi-
gnificat: vbi cõfeſſione ſpirituali pec-
catorum Deo factâ, petes contritu
indulgentiam & abſolutionem.

In Gloria in excelſis

Recordare Natiuitatis Chriſti, e
umq; natum, ac SSSTrinitatem pr
natiuitate VERBI incarnati, cum An-
gelis lauda, glorifica verbis & affectu
huius hymni.

In Collectis

Recole vitam Chriſti priuatam, i
qua toties pro nobis orauit: & in v
nione harum orationum offer DE
orationes Sacerdotis.

In Epiſtola & Euangelio

Expende quomodo Christus obeundo Palestinam prædicauerit Euangelij doctrinam, pro qua age gratias, vtq; eam exequaris gratiam pete.

In Offertorio

Repræsentatur vltima cæna, in qua Christus seipsum sub specie panis & vini obtulit, & hoc Sacramentum instituit.

Deinceps vsq; ad Consecrationem.

Breuiter percurre passionem Christi Domini, nempe comprehensionem, flagellationem, Coronationem, contumelias: eundemq; Regem dolorum, ad compensandas ipsi contumelias, cum Sanctis Angelis lauda in Præfatione, cantando ipsi Sanctus &c. simul etiam pete vt Christum passum imiteris in patientia.

Eleuatio Hostiæ & Calicis

Repræsentat Crucifixionem Domini, quem cum passione & sanguine ipsius effuso, per manus Sacerdotis

offe-

offeres Deo in protestationem supremi Dominij, in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis, in satisfactionem pro omnibus peccatis, & ad impetranda varia dona Dei, & gratias, tam tibi quàm viuis & defunctis, pro quibus singillatim orabis *sub Memento.*

Fractio Hostiæ

Significabit tibi separationem animæ Christi à corpore, & descensum ad limbum, vbi pete felicem mortem.

Deinceps vsq; ad Communionem.

Imaginare Christum de Cruce depositum in vlnis B. Virginis, cuius affectu amplectéris vulnera Saluatoris Tui. Deinde per Communionem Spiritualem, seu per ardens ipsius desiderium, inuitabis Christum, deponesq; in cor tuum ceu in sepulchrũ eo tempore, quo Sacerdos communicat; petendo à Christo vt in te per gratiam suam semper maneat.

Ora

Orationes post Communionem.

Denotant Christi apparitiones post resurrectionem, vbi petes gratiam resurgendi à peccatis, & felicem resurrectionem, post mortem tuam.

Dum Sacerdos benedicit

Recordare Christi in cœlum ascendentis, dum eleuatis manib⁹ benedicebat Apostolis. Pete ergo & supplex recipe ab eodem benedictionem.

CAPVT VIII.

Praxis recitandi Coronam B. Virginis.

I. Intentione facta, inuoca opem Spiritus S. Sponsi B. Virginis, ad ipsam laudandam, per Antiphonam *Veni Sancte Spiritus &c.*

II. Per decades distribues Choros Sanctorum, cum quibus in cœlo B. Virginem salutantibus, tu quoq; eandem salutabis. Itaq; primã decadem

dem recitabis cum SS. Angelis, præ-
sertim in Corona gaudiosa cum An-
gelo Gabriele annuntiante incarna-
tionem. In dolorosa, cum Angelo
qui sudanti Christo astitit. In glori-
osa, cum Angelis nuntiantibus resur-
rectionem. In 2a decade laudab
B. Virginem cum Patriarchis & Pro-
phetis, præsertim in gaudiosa coro
cum S. Ioañe Baptista, quem Chri
in Visitatione sanctificauit. In dolo-
rosa, cum ProphetisChristi passion
prædicentibus. In gloriosa, cum
dem in cœlum cum Christo asce-
dentibus. In 3a decade saluta
B. Virginem cum Apostolis, quor
Magistrum B. Virgo genuit, quor
Rex spinis coronatus, supra quo
Spiritus missus est. Similiter 4am
eadem recitabis cum Martyribu
5m cum Confessoribus. 6tam c
SS. Virginibus ac mulieribus.

III. Post quamlibet decadem
ci

ciantur breuiter affectus proportionati myſterio, quod in illâ decade recolitur, nempe vel gratulando B. Virgini, vel compatiendo, vel offerendo SSS. Trinitati Chriſtum in illa decade repræſentatum, vel petendo virtutem ſeu gratiam accomodatam myſterio. E. G. Poſt primam decadem Coronæ gaudioſæ dices: Sanctiſſima Virgo & Mater DEI gratulor tibi cum tota Eccleſia quod Angelo nuntiante facta ſis Mater Filij DEI. Poſt primã decadem Coronæ doloroſæ dices: Beatiſſima Virgo & Mater DEI compatior illi afflictioni tuæ, quam habuiſti ob ſudorem ſanguineum Filij tui. Vel ſic: SSS. Trinitas offero Tibi IESVM in horto ſanguine ſudantem, pro peccatis meis, vel pro Animab⁹ purgatorij. Et ſic de reliquis decadibus proportionaliter intellige.

IV. Finitam coronam & à negligentijs tuis per dolorem purgatam,

per manus Angeli custodis mit
imponendam capiti B. Virginis.

CAPVT IX.

Variæ Coronæ per Hebdo madam dicendæ.

DIe Dominico in honorem SS. Trinitatis recitetur in maiorib globulis: *Sanctus, Sanctus, Sanctus D minus Deus Sabaoth, plena est omnis te ra gloria eius*: in minoribus vero gl bulis, *Gloria Patri &c.*

Feria secunda in honorem Ang Custodis, in maioribus globulis dic tur: SS. *Angeli Custodes nostri defend nos in prælio, vt non pereamus in trem do iudicio.* In minoribus autem dic tur, *Angele Dei qui custos es mei, me t bi commissum pietate superna custodi re & guberna.*

Feria 3tia in honorem B. Stanisl dicatur in maioribus globulis: *Glor Patri.* In minorib⁹, *Aue Beate Kostk*

Cœle

cælestis horti floscule, Meis da Iesum fletibus, Da Dominum gemitibus.

Feria 4ta recitetur in maioribus globulis, *Pater noster*: in minorib⁹ vero, *Deus meus & omnia, amo te super omnia*: vel *Deus meus sis benedictus in æternum*: vel *Deus propitius esto mihi peccatori.*

Feria 5ta. in honorem SS. Sacramenti, in maioribus globulis, *O salutaris hostia*: in minoribus, *Laudetur SS. Sacramentum.*

Feria 6ta in honorem Passionis Domini, in maioribus globulis, *Adoramus te Christe & benedicimus tibi, quia per Crucem tuam redemisti mundum.* In minoribus vero, *Qui passus es pro nobis Iesu Christe miserere nobis.*

Sabbatho in honorem B. Virginis, in maioribus globulis recitetur, *Aue Filia Dei Patris, Aue Mater Filij Dei, Aue Sponsa Spiritus Sancti.* In minoribus astutè repetatur suprema vox morientis S. Francisci Xauerij illa, *Mater Dei memento mei.*

CAPVT X.

Obseruanda circa Confessionem.

Ante Confessionem Actus.

1. Confundere ac erubesce cum Publicano nolente oculos ad cœlum leuare. DEVS infinitæ Maiestatis, confundo & erubesco ante te, quod tanta fœditate peccatorum, animam meã sanguine Filij DEI emundatam, contaminauerim, quòd contra te Patrem ego ingratissimus filius, contra te supremum Principem ego rebellis seruus, contra te DEVM meum, ego vilissimus terræ vermiculus insurrexerim: quod deniq; me tam exosum oculis tuis, ac Beatissimæ Virginis, totiusq; curiæ cœlestis reddiderim. Ah quàm inops sum, quàm nudus, gratiâ tuâ spoliatus, quàm dignus sum ab omnibus creaturis contemni & odio haberi propter peccata mea.

2. Ad

2. *Admiraberis Dei erga te longanimitatem.* Et quomodo o Iudex Iustissime omnem contra me non armasti creaturam? quomodo me vivum terra non absorbuit? cur in me fulmina de cælo non ruerunt! Tua hoc clementia effecit o Pater misericordiarum, qui me tunc etiam cum te peccando oppugnabam, ad vbera tua gestabas, qui me ad hanc insuper pœnitentiam non solum exspectasti, sed etiam vocasti, & nunc amplexum & oscula mihi paras filio Prodigo.

3. *Deprecaberis* DEVM *offensum.* Fretus ergo misericordiâ tuâ, quâ peccatores recipis, ad te venio è regione longinqua dissimilitudinis prodigus filius. Procido coram te cum seruo debitore, prouoluor ad pedes tuos cum Magdalena, & affectu omnium pœnitentium qui tibi aliquãdo placuerũt, misericordiam supplex imploro. Peccaui Domine miserere

mei. Patientiam habe in me. DEVS propitius esto mihi peccatori.

4. *Retractatio & dolor.* Damno Domine, reuoco, & detestor omnia peccata mea, ideo quia tibi displicét, simulq; super omnia doleo ex motiuis omnium virtutum, quia te aliquádo DEVM meum offendi. *Doleo ex motiuo charitatis*, quia tibi ô summum bonum omni amore dignissimum materiam displicentiæ præbui. *Doleo ex motiuo spei*, quia me â te ô beatitudo mea auerti & finem vltimum in Creatura constitui. *Doleo ex motiuo religionis*, quia tibi excellentissimæ Maiestati cultum debitum peccando subtraxi. *Doleo ex motiuo obedientiæ*, quia tibi supremo Legislatori inobedientem me præbui. *Doleo ex motiuo gratitudinis*, quia tibi maximo Benefactori, pro tot beneficijs, tot offensas ingratus exhibui. *Doleo ex motiuo Iustitiæ*, quia Iuri tuo supremo quod habes

habes in me, contraueni. O vtinam exitus aquarum deducant oculi mei, qui non custodierunt legem tuam. O vtinam nunc omnium Pœnitentium lacrymas, contritiones, & amaritudines habeam, quibus defleam peccata mea.

5. *Propositum.* Ah quando tandem finis turpitudinis meæ! Dixi nunc cœpi. Statuo firmiter Domine cum auxilio gratiæ Tuæ, omnia peccata præsertim N. N. omnesq; peccatorum occasiones diligenter vitare. Protestor coram Te, & curia tua cœlesti vniuersa, quòd malim mori, & omnia aduersa pati, quam Te peccato mortali offendere. Demergo igitur animam meam in sanguinem tuum pretiosissimum, tempore passionis Tuæ in ablutionem peccatorum effusum, & per eandem passionem ac mortem Tuam Te rogo vt deleas, iniquitatem meam. Ampliûs laua

ne Domine ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me.

In ipsa Confessione.

PEtitâ à Sacerdote benedictione, recita imprimis *Confiteor*. Deinde humiliter, distinctè, integrè, cum circumstantijs necessarijs, ac numero peccatorum grauiorum, non secus ac reus coram Iudice DEO, enumera peccata tua hoc ordine, vt primo dicas peccata quæ respiciunt DEVM, deinde illa quæ proximum concernunt, ac demùm quæ teipsum, iuxta catalogum peccatorum, qui in libris pijs haberi solet. Tandem conclude Confessionem hoc modo: De his & de omnib⁹ totius vitæ meæ peccatis, præsertim de verbis otiosis, & mendacibus accuso me, doleo ex amore DEI, propono emendationem, peto pœnitentiam & absolutionem. Aliqui insuper petunt pro pœnitentia sibi imponi mortificationes, vel alia

bona

bona opera quæ olent facere, quod est vtile.

Post Confessionem.

CONferes te statim ad agendas Deo gratias pro beneficio absolutionis, ne supra te cadat illa querela Christi: *Mundatus est, & non rediit vt daret gloriam* DEO.

Deinde petes gratiam à DEO vincendi omnes tentationes, & non redeundi ad eadem peccata. Statim etiam pœnitentiam Sacramentalem absolues, si fieri potest, cum sit pars integralis huius Sacramenti, præsertim quia peracta in statu peccati mortalis, vel non valet, vel non ita prodest.

CAPVT XI.

Praxis Sacræ Communionis

Ante Communionem.

PRæmittenda est duplex præparatio, Remota, & Proxima. Remo-

tæ consistit primò in puritate cordis, non solum à sordibus peccati, sed etiam ab affectu inordinato ad aliquã creaturam; nam vt ait Spiritus S. *Anima saturata* bonis terrenis *calcat* hunc cœlestem *fauum Eucharistiæ*.

II. Consistit in aliqua mortificatione pridie communionis facienda; quæ mortificatio potissimum afficere debet linguam & gustum, quibus immediatè percipimus Sacram Eucharistiam, vt sic Agnus iste immaculatus sumatur cum lactucis acerbis & aggrestibus.

III. Consistit in excitatione feruentis desiderij ad imminentem breui communionem. Proxima verò Præparatio complectitur hos affectus.

Actus Fidei.

CRedo firma fide, Domine IESV Christe propter tuam reuelationem, te sub his accidentibus Eucharisti-

riſticis eſſe verè & realiter præſentem vnà cum Diuinitate, Anima, Corpore, & Sanguine tuo pretioſo, & quidem per conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in Corpus tuum, & totius ſubſtantiæ vini in Sanguinem. Illum inquam DEVM hîc te præſentem credo & confiteor, qui ex Patre genitus es ante omnia ſæcula, eidem conſubſtantialis; qui pro ſalute noſtra incarnari, naſci, pati, & mori voluiſti, qui deniq; à mortuis rediuiuus nunc ad dexteram DEI ſedes, Iudex viuorum & mortuorum. Tu es ipſe Rex meus, & DEVS meus. Tu Rex gloriæ Chriſte: Tu Patris ſempiternus es Filius: Tu ad liberandum ſuſcepturus hominem, non horruiſti Virginis vterum. Tu ad dexteram DEI ſedes in gloria Patris &c.

Actus Gaudij.

GAude & exulta anima mea: Ecce Rex tuus venit tibi. En ipſe ſtat

post parietem, & velamen istorum accidentium panis; en pulsat ad cor tuum, vt ipsi aperias. O quanta mea felicitas! Regem cœli & terræ meo suscipiam hospitio, illum complectar, quem castis suis visceribꝰ, quem in vlnis suis Virgo Mater gestauit, cuius visione omnes Beati in cœlo satiantur.

Actus Humilitatis.

ET vnde hoc mihi vt Dominꝰ meus veniat ad me? Quis enim ego sum Domine! & quis Tu? Tu candor lucis æternæ, infinita puritas; ego putredo, ego summa fæditas; Tu immensa maiestas, ego vermis & cinis. Ergone parum est tibi semel in stabulo pro me natum esse, quia iterum hodie ad hoc sterquilinium cordis mei intrare desideras? *O Domine exi à me quia homo peccator sum.* Non est bonum, hunc panem filiorũ mihi cani putrido dare; non expedit

hanc

hanc redemptionis nostræ gemmam pretiosissimam, ante porcum proijcere.

Actus Spei.

AT scio Domine, quia *etiam catelli edunt de mensis Dominorum suorum.* Scio quia debiles & claudos ad cænā tuam inuitasti, quia cum peccatoribus manducasti, quia filium prodigum ad te reducem vitulo saginato tractasti. Audio etiam ex hoc Sacramento illam suauissimam vocem tuam: *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Accedo ergo ad te fretus bonitate tuâ & clementiâ infinita, cum publicanis & peccatoribus: venio cum filio prodigo. O Pater benignissime fac me hodie, sicut vnum de mercenarijs tuis, qui in domo tua abundant panibus, ego enim fame pereo. Ecce infirmus sum, ad te ergo medicum venio. Immundus sum ac sitiens, ergo ad te

curro

curro fontem omnis puritatis. Frigidus ac tepidus sum, ergo ad te propero o ignis qui semper ardes & nunquam extingueris, vt amore tuo accendar & consumer. Tenebrosus sum: ergo ad te festino, vt illuminer. à te o lux mundi, o sol iustitiæ. Viator sum errans in via ad patriam: ergo ad te confugio qui es dux, via, veritas & vita.

Inuocatio Sanctorum.

O pretiosissima Mater Dei, Vosq; omnes beati cœlites, inuitate quæso hunc Regem vestrum ad tuguriolum cordis mei. Præparate illud tanto hospiti, emundate, exornate vestris meritis, virtutibus, affectibus. Ornate illud vestra castitate o SS. Virgines, vestra humilitate Confessores, vestra patientia Martyres; vestra Charitate Apostoli, vestra fide Patriarchæ & Prophetæ; vestra deuotione Sancti Angeli & Archangeli. Tu

verò

verò Mater misericordiæ depone ex vlnis tuis virgineis hunc Filium tuum in sinum cordis mei, sicut illum in duro præsepio reclinasti, simulq; concede mihi illos affectus amoris, quibus eundem solebas amplecti, stringere, osculari.

Desiderium & Inuocatio Christi.

O quis mihi det Te o dulcissime IESV sugentem vbera Matris meæ, vt amplectar Te & deosculer. Pater æterne, qui sic dilexisti mundum vt ei Vnigenitum Filium tuum dares, da mihi nunc eundem Filium. O Fili Vnigenite DEI, qui de sinu Patris ad terram descendisti, descende Domine ad cor meum. O Spiritus Sancte, qui B. Virginem Mariam dignum habitaculum Filio DEI effecisti, effice in me quoq; hospitium Filio DEI. *Desidero te millies mi IESV quando venies, me lætum quando facies. Quid mihi*

est

est in cælo, & præter te quid volo in terra DEus cordis mei, & pars mea DEus in æternum. Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te DEUS. Paratum cor meum, paratum cor meum. Veni Domine & noli tardare, veni dulcedo mea, veni requies mea, salus animæ meæ, vita mea, DEUS meus & omnia.

Post Communionem.

Salutatio CHRISTI & adoratio.

O Desideratissime hospes animæ meæ, procumbo ad pedes tuos cum Magdalena, teq; supplex saluto in corde meo &c. Vide quæ supra dicta sunt Cap. 6.

Affectus Amoris.

O IEsu dulcis hospes animæ meæ, te super omnes diuitias, honores, voluptates, & super omnia bona creata æstimo & amplector intensissimè,

pure

purè propter te & bonitatem tuam infinitam. Amplector pedes tuos pro salute mea clauis transfixos; exosculor manus vulneratas; exosculor latus sacratissimum lancea perforatum; amplector & exosculor caput spinis coronatũ, & omnia ac singula vulnera, quæ pro nostra redemptione pati voluisti. Amplector autem Te affectu Beatissimæ Virginis Matris tuæ, affectu S. IOSEPHI, B. ALOYSII, &c. & omnium electorum tuorum siue viatorum siue comprehensorum. O quis mihi det illorum corda & affectus, ad te mi IESV diligendum. Gaudeo quòd ab illis ameris perfectè, eorumq; affectus siuè iam elicitos, siue tota æternitate eliciendos, tibi nunc offero, vnà cum illo affectu quo te S.S.S. TRINITAS amat. O Sancti Patroni mei amate in corde meo, laudate & magnificate mecum hunc Dominum meum, & exaltemus nomen eius in idipsum.

Gratia-

Gratiarum actio.

O Liberalissime Dñe, quomodo tam copiosè super me indignissimum effundis beneficia tua? Quid tibi in me placuit quod ab æterno de me cogitasti, meq; charitate perpetua dilexisti, & vt spero ad gloriam æternam prædestinasti? Quid promerui, quod me in tempore ex nihilo creasti, relictis in abysso nihili infinitis creaturis melioribus? quod me tibi semper rebellem hucusq; conseruas, & in sinu tuo portas? Quid dignum in conspectu tuo egi, quod pro me seruo tuo redimendo, incarnari, nasci, laborare, pati, ac mori voluisti? quod mihi reliquisti infinita merita tua, doctrinam, exempla, Sacramenta? quod me toties, non lacte vt Mater filium, sed Corpore & Sanguine tuo reficis, & nunc etiam refecisti? quod deniq; me tot gratijs habitualibus ornasti, tot gratijs actualibus præuenisti

uenisti & adiuuisti? Agnosco & amplector viscera pietatis tuæ, quibus me diligis, agnosco misericordes oculos, quibus respexisti super canem mortuum similem mihi: atq; pro hac tua liberalitate, ac pro omnibus & singulis beneficijs, præsertim pro isto ad me hodierno descensu, tibi gratias ago in vnione omnium affectuum, quibus te laudant Sancti tui in cœlo. *Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto eius. Benedicam Dominum in omni tempore, semper laus eius in ore meo.*

Oblatio sui.

SEd quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? Nihil habeo Domine nisi ista duo æra minuta, corpus & animam, nisi meipsum, & quidem iam tot titulis tibi debitum. Meipsum ergo tibi in sacrificium trado, & offero. Suscipe Domine intellectum meum, & memo-

moriam, vt de te, propter te cogitem. Suſcipe voluntatem, vt id velim quod tu vis, id nolim quod tu non vis. Suſcipe cor meum, vt te ſolum amet. Suſcipe deniq; omnes animæ meæ & corporis potentias ac vires, vt in omnibus ſuis operationibus, ad ſolam nominis tui gloriam tendant.

Petitio.

TE verò o liberaliſſime Domine non dimittam, donec benedixeris mihi. Benedic quæſo ſicut vis, ſcis, & potes cordi meo, vt te diligat. Benedic omnibus animæ meæ facultatib9, ne te vnqum actu peccaminoſo offendant. Da mihi veniam peccatorum meorum, da profectum in virtute præſertim N. da vſum ſalutarem huius Sacramenti, vt in fortitudine Cibi huius ambulem coram te perfectè, donec perueniam ad te, o DEVS meus vnicum ac ſummum bonum meum.

Ad

Ad B. Virginem.

AD te etiam supplex accedo Virgo & Mater Dei ac Domina mea. Ago tibi gratias quod hunc Filium Dei Dominum meum, quem ego nunc in Sacramento suscepi, in vterum tuum suscepisti, quod ei sanguinem tuum purissimum ad formandum hoc Corpus suppeditasti, quod illum denique pro hoc vsu meo nutriuisti ac educasti. Beata viscera tua quæ portauerunt hunc æterni Patris Filium, & beata vbera quæ lactauerunt Christum Dominum. Tu ergo in me illum amplectere: tu illi canta in corde meo illud tuum *Magnificat*, quo S.S.S. Trinitatem delectasti: tu mihi cōcede illos tuos affectus amoris, quibus eundem siue in vtero, siue in vlnis tuis prosecuta es, ac demùm impetra quæso mihi ab illo vel micam donorum & gratiarum, quas ipse tibi pro hospitio rependit.

CAPVT XII.

Actus Virtutum Theologicarum.

Pater Ioannes Rhò Soc: Iesv edid
Italicè Centurias actuũ cuiuslib
Virtutis Theologicæ: nos aliqu
transferemus.

Actus Fidei.

1. O veritas infallibilis captiuo
obsequium tuum, & sacrifico tibi
perbiam intellectûs mei. Recipio
in supremam Magistram veritatis,
non quærendo aliam rationem, c
do omnia quæcunq; in S. Rom
Ecclesia reuelasti, ideò tantum, q
tu reuelasti.

2. O Domine quas tibi repend
gratias, quod per Tuam reuelation
nobiscum seruis tuis vilissimis, lo
dignatus sis vt amicus. Æstimo m
ximi fauorem hunc tuum, vtq
correspondeam, Credo, Credo.

3. O

3. O veracissime DEVS, nullus me potest de diuitijs Diuinitatis tuæ docere, nisi tu ipse. In te ergo solo quiescit curiositas mea, & quiescet firmiter firmitate superante ipsos cœlos incorruptibiles: *Nam cœlum & terra transibunt, verbum autem tuum manet in æternum.*

4. O DEVS animæ meæ, quantam video mutabilitatem, & fluctuationem intellectûs mei, cui quod hodie demonstratio videtur, cras apparet dubijs plena opinio. Planè instabilis est intellectus meus vt aqua. *At verbo tuo Domine cœli ex aqua firmati sunt.* Confirma ergo meum intellectum verbo tuo, vt firmiter tibi adhæream, o prima, o summa, o infallibilis veritas.

5. Non mihi dicant ampliùs inimici mei, cur credis, quod non vides? Imò credo, quia non video. Ah quàm essent indigna te DEO meo mysteria, si à me penetrari possent. Si-

cut parùm est maris quod video;
parum est DEI, quod euidenter
gnosco.

6. O sensus mei, o intelle
quot erroribus subiacetis! o quo
via Philosophiæ iacent prostrati
entes, dum ratione naturali ad v
tatem peruenire volunt! O infel
conatus superbiæ humanæ! Ad
VM non peruenitur per viam di
sûs humani, sed pennis diuinæ
uelationis, quas mihi fides illa
gnarum alarum Aquila offert.
hæc non fallit, quia DEVS me
non potest.

7. Si DEVS lucem habitat i
cessibilem, si nubes latibulum
quomodo perueniemus ad ipsu
o anima mea? Nempe sicut n
cum quis non videtur, ex solo au
ad ipsum peruenitur; ita ad De
iter non fit videndo, sed audi
Et quid refert quod non videa
quod credo? Vtiq; non propterea

finit esse Dominus, quia tot habet diuitias, vt eas numerare & clare videre subditus non possit. Imò hinc crescit grande lucrum meriti mei. Igitur amo vos o caræ tenebræ fidei meæ, è quibus tandem prodibit ille dies æternitatis, qui nescit occasum.

Actus Spei.

1. O Domine fac de me sicut placet diuinæ tuæ iustitiæ, pluant super me diluuia malorum, ruant fulmina, aperiantur voragines, vt me viuum absorbeant, attollat contra me falcem suam crudelis Mors: ego tamen etiamsi me occideris, in te sperabo, & *non timebo hæc mala, quoniam tu mecum es*, o vnica spes mea, DEVS meus.

2. O anima mea quare tristis es, & quare conturbas me, dum seueritatem iudiciorum DEI mihi obijcis? [Sp]era in DEO. Salutare meum DEVS [me]us. *Cum iratus fuerit, misericordiæ [rec]ordabitur. Superexaltat misericordia [.]s iudicium.*

3. Domine ſpes mea ab vberi
matris meæ, ſis benedict⁹ in æter
qui in tribulatione dilataſti mihi,
dediſti lætitiam in corde meo, ſpe
inquam, in qua me ſingulariter c
ſtituiſti. Hæc me exhilarat, hæc
meum non ſecus ac odor para
ſuauiſſimus confortat. O Sidus
nulla nócte afflictionis naufragis
cidens, o cara mea ſpes, quàm g
de eſt illud bonum poſſeſſum, q
modo ſperatum adeò recreat, q
dulcis erit fructus, cuius nunc
tantum delectat. Requieſce erg
ſinu meo. Tollat mihi inimicus
mam, rapiat honorem, auferat d
tias, te nunquam auferet. *Repoſit*
ſpes mea in ſinu meo.

4. Quæ tandem bona ſpera
à DEO anima mea? Si terrena
quanta confuſio noſtra, dum hæc
na etiam oculi brutorum exſpec
à Deo, dante illis eſcam in temp
opportuno. Spes moritur, ſi b
m

morituris paſcitur: æterna viuit, ſi viuit bonis immortalibus de terra viuentium. Prorumpamus ergo in vocem Prophetæ: *Spero videre bona Domini in terra viuentium.*

5. Agnoſco Domine impotentiam ac debilitatem meam, imperfectum meum vident oculi mei, ideoq; penitùs diffido mihi, meæq; induſtriæ ac meritis. Quomodo enim ſpes mea de bonis æternis ac ſupra cælum totamq; naturam euectis, tam infirmo innitatur fundamento? Ah quàm debile eſt, quàm impar, vt illi pondus gloriæ innitatur, cum humana etiam bona ægrè ſuſtinet; ne igitur vnquam corruat ſpes mea, tua ſola bonitas, quâ vis; tua potentia, quâ omnia potes; tua ſapientia, quâ noſti quibus egeo, eſt adæquatum fundamentum ſpei meæ, o DEus meus, ſummum ac vnicum bonum meum.

Actus Charitatis.

1. O sol animæ meæ DEVS meus quàm serenus, quàm pulcher es.: o fons omnis dulcedinis quàm suaui es. Quis me separabit à Charitat tua? certus sum, quia neq; tribulatio neq; persecutio, neq; mors; quia i his omnibus tu idem semper es, est semper es optimus, semper om amore dignissimus.

2. Hei mihi quàm frigidus su in amando te DEVS meus. O q dissipabit glaciem cordis mei. Su & veni Auster, Diuine Spiritus, e pelle ventum frigidum amoris pr prij è corde meo. O ignis qui se per ardes & nunquam extinguer DEVS meus accende me. Ampl Domine. Liquescat terreum c meum in igne amoris tui. Ven dulcis Amor DEI, & tuis suauibus tenis stringe cor meum, vt tibi d uinctum dicat semper Amo, Amo

3. O Sancti Angeli amate pro me quantum scitis, quantum potestis DEVM meum. Supplete defectum amoris mei. Tibi offero o DEVS meus omnem amorem illorum. Gaudeo te ab illis amari, & eodem affectu desidero te amare, o vnicum bonum meum. O si amarem te amore B. Virginis, quæ est mater pulchræ dilectionis. O si amarem te amore S. IGNATII &c. &c. O cor meum ama DEVM tuum, tuumq; exilem affectum cuniunge affectui Sanctorum DEVM amantium.

4. Gaudeo o mi DEVS, quod sis DEVS, quod sis omne bonum, quod sis omnis pulchritudo, omnis felicitas, quod sis in te, ex te, sine creaturis gloriosissimus. O si possem tibi dare omnem gloriam quâ dignus es, quàm libenter darem. Sed quia bonorum meorum non eges, gaudeo quod cum creaturæ deficiant in te glorificando, tu ipse tibi abunde sufficias:

☉ DEVS meus, gloria mea.

5. Quid ſunt Creaturæ, quæ tantoperè amantur, niſi ſcintilla illius boni, quod in DEO tãquàm in Sphæra ignea colligitur? niſi guttulæ illius Oceani. O mare omnis boni, in te me ſubmergo, nec alibi volo reperiri niſi in te o DEVS meus & omnia. Meum ergo viuere ſit amare te. Omnes motus cordis & pulſuum, omnes reſpirationes tibi conſecro, vt ſint tot notæ, tot actus amoris mei erga te.

6. O dulcedo animæ meæ vbi es? In cælo? en ibi ſum amando te. In abyſſo? en ſequar te amando. Sed hìc ades, in hac mea afflictione: proinde amo ipſam in Te & Te in ipſa. Non es ita abſconditus, vt hîc te non agnoſcam. Appares perſonatus cum armis quibus me feris & punis. Sed nunc etiam amas me, & ideo amo te; etſi tu me non amares, adhuc ego amarem te, & ambo iuſtè ageremus.

Tu, quia non mereor vt amer à Te: ego, quia semper es amabilissimus. Et ideo semper Amo Te, Amo Te DEVS meus & omnia.

7. Ah sero Te amo pulchritudo antiqua, sero Te amo. Redite anni elapsi vitæ meæ, reddite mihi infantiam, restituite iuuentutem, vt in illis ardenter amem Deum meum. Siste gradum o volubile tempus, vt saltem nunc stabiliter amem Deum meum, qui me amat ab æterno. Quòd si hoc fieri non potest, sume alas tuas o Amor Diuine, pares alis temporis, vt in singulis fugitiuis momentis ames Deum meum, qui nunquam cessat ab amore mei.

CAPVT XIII.

Praxis Laudandi DEVM.

1. In qualibet creatura, quam sensu percipis, adora, lauda, & ama aliquam perfectionem Dei, in tali crea-

nura relucentem. V. g. in cœlo magnitudinem, in sole claritatem, in flore pulchritudinem. O quàm es pulchrior, quàm clarior Domine? &c.

2. Deo age gratias pro creatione, conseruatione, cooperatione, gubernatione omnium & singularum creaturarum. O Domine sis benedictus in æternum, qui me cum hoc sole illuminas, cum hoc igne calefacis, cum hoc flore recreas &c. Quot stellæ in cœlo, quot guttæ in mari, quot atomi in terra, quot creaturæ in hoc vniuerso sunt, fuerũt, & erunt, toties te pro omnibus, & singulis momentis creationis ipsarum, & conseruationis, necnon concursus tui cum ipsis, laudo, & glorifico.

3. Omnia bona opera omnium hominum & Angelorum, quæ tibi Domine vnquam placuerunt, vel adhuc placebunt, approbo, & tibi offero ad gustum tuum. E contra quot peccata in hoc vniuerso fuerunt, sunt,

&c

& erunt, toties illa detestor & retracto. Teque amo super omnia, in recompensationem aliquam pro illis.

4. Facio tale pactum, o Domine tecum. Quoties per hũc diem respirabo, toties in me volo trahere corda & affectus electorum tuorum, atq; illis toties te amare & laudare, & quidem in proportione Geometrica dupla: ita vt sequens affectus sit duplo intensior, quàm fuerit præcedens.

5. Conuersus ad quatuor orbis partes, quater genu flecte, adorando DEVM nomine omnium hominum in mundo viuentium, præsertim infidelium & peccatorum, & dicendo cum Seraphinis, Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus DEVS. Vel Regi sæculorum immortali & inuisibili soli DEO honor & gloria.

CAPVT XIV.

De Modo Colendi CHRISTVM DOMINVM, & Festa ipsius per annum celebrandi.

Vniuersaliter ad cultum Christi Domini hæc conducent.

1. Frequenter illum adorare, siuè in Eucharistia, siuè in cœlo, vbi illum contemplaberis vt Gubernatorē Ecclesiæ, vt Summum Pontificem, vt omnium gratiarum Dispensatorem, dicesq; dum cœlum aspicis, *Sedenti in throno, Deo & Agno honor & gloria.*

2. Desiderare & procurare, vt gloria & amor Christi promoueatur.

3. Procurare vt actiones tuæ sint similes actionibus ipsius.

4. De illius officijs, excellentijs, ac meritis loqui, legere, meditari.

5. Honorare illum in proximis, tanquàm caput in membris.

6. Offerre sæpiùs ipsius merita

SSS. Trinitati. Offerre etiam Patri æterno illud sacrificium quod Christus Dominus perpetuo offert in cœlo: *Pater respice in faciem Christi tui.*

7mo. Elicere 33 affectus erga Christum, in honorem 33 annorum ipsius vitæ. Sunt autem hi, vel similes.

Affectus erga D. Jesum.

Qui etiam disponi possunt per Decades Coronæ.

1. *Adoratio.* IESV Excellentissime, te adoro cultu Latriæ verum DEVM ac Supremum Dominum meum.

2. *Fides.* IESV Veracissime, in te credo, & omnia quæcunq; reuelasti firmissimè amplector.

3. *Spes.* IESV Benignissime in te spero, & per merita tua veniam, gratiam, & gloriam.

4. *Amor.* IESV Amabilissime, te super omnia bona creata æstimo, ac diligo toto cordis mei affectu.

5. *Gratulatio.* IESV perfectiſſime, cum tota Eccleſia gratulor tibi, & gaudeo de tua diuinitate, & omnib⁹ excellentijs tuis.

6. *Gratitudo.* IESV Beneficentiſſime, pro tua Incarnatione, doctrina, meritis, Sacramentis, & pro gratijs omnibus, ſis benedictus in æternum.

7. *Zelus gloriæ Christi.* IESU Honorabiliſſime, deſidero vt ab omnib⁹ creaturis rationalibus ſuper omnia lauderis & ameris in æternum.

8. *Dolor.* IESV Digniſſime, doleo ſuper omnia mala, de omnibus peccatis, negligentijs, ac irreuerentijs, quibus aliquando à me & ab omnib⁹ peccantibus offenſus es.

9. *Oblatio ſui.* IESV Liberaliſſime, totus ſum tuus, eroque in æternum, ſicut tu totus meus eſſe voluiſti.

10. *Petitio.* IESV Miſericordiſſime, per vulnera tua eſto mihi IESVS & Saluator nunc & in morte mea.

Hi affectus cum ſemper vſurpari poſſint

possint, sunt tamen alij, qui magis sunt accomodati singulis festis Saluatoris, de quibus aliquid dicendum.

In Aduentu Exercitia.

1. Visitabis sæpiùs in vtero B. Virginis Christum, tanquàm in carcere, pro liberatione tui existentem, & in honorem nouem mensium quibus ibi mansit, elicies nouem actus, quales sunt, Fides de Incarnatione Verbi Diuini, Adoratio eiusdem Verbi incarnati, Amor eiusdem in vnione amoris quo illum in vtero suo amabat B. Virgo, Gratiarum actio pro beneficio Incarnationis, & similes.

2. Quoniam Devs per Incarnationem specialiter manifestauit sua attributa, benedices omnia & singula, hoc modo. O Domine sit benedicta ab omnibus super omnia tua Potentia, quam ostendisti vniendo tam mirabiliter Verbum humanitati. Sit

Bene-

benedicta Sapientia tua, quâ inuenisti modum tam proportionatū saluandi gen⁹ humanum. Sit benedicta Liberalitas tua, quâ nobis Filiū tuum, & omnia cum illo donasti. Sit benedicta Misericordia tua, quâ nostras miserias suscepisti. Sit benedicta Iustitia, cui vt satisfaceres ad æqualitatē pro nostris peccatis, carnem passibilem suscipere voluisti &c. &c.

3. Imitando Verbum incarnatum, in honorem ipsius muti, & humiliati, hoc tempore exercebis te potissimum in refrænandis vitijs linguæ, & in actibus humilitatis. Item ad imitandam vnionem hypostaticam, exercebis te in vnione morali cum Deo, quæ consistit in destructione Amoris proprij, qui est velut subsistentia hominis veteris & terreni, & in amore Dei, per quem homo vnus cum Deo Spiritus efficitur.

4. Petitiones hoc tempore istæ possunt

possunt esse. O Verbum incarnatum de cælo in terram descendens, da vt ego hinc in cœlum tendam & perueniam. O Fili Dei, qui factus es Filius hominis, da vt ego fiam filius Dei.

O Sapientia incarnata, quæ ad me docendum venisti, da vt obseruem doctrinam tuam.

Tessera hoc tempore frequenter repetenda sit hæc: *Veni Domine & noli tardare.*

In Natiuitate Domini.

1. Aliquoties de die, nunc cum Pastorib⁹, nunc cum Angelis cantantib⁹ Gloria in excelsis, nunc cum Magis, salutabis & adorabis in stabulo Christum natum hoc modo. O Verbum incarnatum adoro in hac paruitate tua infantili illam Immensitatem tuam, quâ cœlum & terram imples. Adoro in hac paupertate Diuitias gloriæ tuæ. Adoro in hac tenella ætate tuam Æternitatem. Adoro in hac

muta-

muta infantia tuam Sapientiam infinitam. Adoro in hac carne mortali tuam Immortalitatem. Salue o Rex Regum, Rex pacifice; Princeps pacis: veni & impera nobis. Salue o Lux mundi illuminans Pastores: illumina quæso tenebras meas. Salue o Pastor quærens in hoc stabulo ouem perditam: quære me, quia ouis sum perdita. Salue o Magister veritatis docens ex hac Cathedra præsepij: doce me facere voluntatem tuam &c. &c.

2. Toto die per imaginationē versaberis in Sacro Stabulo, in quo natus est Christus. Itaq; decumbes prope illum Bouem & Asinum qui Christo præstabat obsequium. Dum te indues, recordaberis fasciarum Christi infantis. Dum comedes, recordaberis lactis Virginei, quo Christū Virgo Mater nutriebat. Audiendo cantum, recordaberis cantûs Angelici in stabulo. Dum examen facies, putabis

ss.

te cum S. Iosepho verrere stabulum, iuxta illud Dauidis, Scopebam spiritum meum.

3. Communio sacra sic fieri potest. Cor tuum est stabulum, in quo Christus nasci debet per gratiam. O quam immundum & bestialibus affectibus plenum. Primo erga te humiliabis coram Deo. 2do emundabis cor tuum per contritionem. 3tio videndo quod non sit loc9 Christo nato in diuersorio, inuitabis eum ad cor tuum, petesq; à B. Virgine, vt Filium suum in corde tuo tanquam in duro præsepio deponat. 4to Sic introducto Christo per communionem ad stabulum cordis tui, varia illi obsequia præstabis. Itaq; adorabis eum cum Pastoribus ac Magis, offeresq; aliquam spontaneam incommoditatem, quam suscipies in honorem Christi, simile quid in sua Natiuitate patientis. Complecteris ipsum affectu S. Iosephi, & B. Virginis, ac

velut

velut Bos & Asinus, comparatus scilicet iumentis insipientibus, eundem amore tuo feruenti calefacies. Ligabis fascijs non tam illum, quàm tuam rebellem voluntatem, faciendo aliqua sancta proposita. Parabis balneum illi ex lacrymis contritionis & compassionis erga Saluatorem tuum, iam in sua infantia pro te pati incipientem. ſto obturabis foramina sensuum tuorum, interdiu custodiendo oculos, linguam, aures, ne ventus frigidus tepiditatis incommodum afferat Christo, quem in cor tuum suscepisti.

Tessera huius diei ad singulas horas pronuntianda hæc erit: *Verbum Caro factum est & habitauit in nobis.* vel IESV *tibi sit gloria, qui natus es de Virgine.*

In nouo Anno.

1. Reuocabis in mentem beneficia, quæ hoc anno à DEO recepisti, & in gra-

in gratiarum actionem offeres IESVM in Circumcisione Cruentatum.

2. Cum dolore commemorabis tibi peccata, quibus DEVM anno elapso offendisti, & in Sanguine Christi in Circumcisione effuso, ablues animam tuam, statuesq; firmiter pro anno sequenti melius DEO seruire, & vitare peccata, præsertim aliquot grauiora in particulari.

3. Pro Strena offeres S.S.S. Trinitati IESVM natum & Circumcisum, per quem, pro strena vicissim petes benedictionem & gratiam sanctè viuendi in anno sequenti.

Tempore Passionis.

1. Nullum diem omittes, quo aliquid de Passione Domini non mediteris, vel legas.

2. Mortificationes hoc tempore crebriùs vsurpandæ, quales sunt disciplinæ, catenulæ, somnus in lecto duriore &c, in honorem flagellationis,

nis, vinculorum, & crucifixionis Domini.

3. In actionibus tuis ordinarijs retinebis memoriam Domini patientis, iuxta ea quæ circa hoc dicta sunt cap. 3.

4. Videndo imaginem Christi patientis, vel audiendo aliquod mysterium passionis, excitabis in te affectű gratitudinis, & offeres Christum patientem, pro tuis peccatis, quatenus Christo patienti oppositis. E. g. Sudorem Christi pro tua remissione in obsequio diuino, flagellationem pro sensualitate, spineam coronam pro ambitione, contemptum Domini pro superbia, Crucifixionem pro impatientia &c.

5. Curabis pro tua parte compensare ea, quæ Dominus pro te patitur. Itaq; adorabis Maiestatem ejus contemptam. Amabis Bonitatem infinitam odio habitam. Laudabis & glorificabis Sapientiam derisam, Innocen

nocentiam contumelijs affectam, Sanctitatem inter sceleratos reputatam. O Domine quot contemptꝰ, quot contumelias, quot odia pertulisti, tot tibi offero affectus laudis, honoris, amoris.

6. Affectu compassionis omnia & singula vulnera Saluatoris salutabis hoc modo. Aue sedes sapientiæ *Caput* Saluatoris mei, pro mea superbia, coronâ spineâ redimitum. Heu me ego te meis cogitationibus superbis, inhonestis &c, ceu spinis laceraui. Aue *Frons* Sole serenior, spinis cruentata, in lapsu percussa: ignosce quæso inuerecundiæ meæ. Auete *Oculi*, cæli sidera, pro me velati, contusi, liuore pleni: adoro vos, & damno meam curiositatem, meam vanitatem &c. Auete *Aures*, portæ cordis; semper ad orationem nostrã apertæ, & in passione contumeliis sauciatæ. O vtinam aures meæ sint apertæ inspirationibus diuinis. Aue

Vul-

Vultus, Angelis desiderabilis; per alapam, per sputa, quibus es pro me impetitus, non te auertas à me. Aue dulce *Os*, in quo latet mel, pro me felle & siti cruciatum. Aue *Collum*, funibus constrictum, felle imbutum, propter meam intemperantiam. Auete *Humeri*, Crucem sustinentes, & flagellis cæsi. Auete *Manus*, vnde bona omnia procedunt, ligatæ, & clauis trãsfixæ pro nostris rapinis, vndictis, aliisq; manuum peccatis. Auete *Pedes*, perforati. Aue *Latus* apertum, Porta Domini per quam iusti intrant, Fenestra humanitatis, intrem & ego per te ad vitam æternam. Aue denique *Cor* Domini mei dulcissimum, Regia charitatis, refugium miserorum, meis voluptatibus afflictum, cruciatum, ac tanto erga nos amore accensum: per hoc ipsum Cor tuum te rogo bone IESV, ne permittas quæso, vt sanguis tuus pretiosus, sit pro me frustra effusus.

Tesseri

Tessera huius temporis interdiu sæpiùs renouanda hæc erit: *Qui passus es pro nobis IESV Christe miserere nobis.*

In Resurrectione.

1. Salutabis Christum D. rediuiuum, cum B. Virgine, cum S. Mulieribus, cum Apostolis.

2. Credes firma fide eum resurrexisse verè.

3. Sperabis per mortem eius, felicem resurrectionem.

4. Gaudebis de eius resurrectione, & de dotibus gloriosi corporis.

5. Petes è vitijs resurrectionem.

Tessera huius diei hæc erit: *Viuat IESVS rediuiuus.*

In Ascensione.

1. Prostratus ad pedes Christi Dñi ascendentis, cum B. Virgine & Apostolis valedices ipsi, & gratias ages pro laboribus spatio 33 anno-

rum toleratis, ac pro consummato opere nostræ redemptionis.

2. Offeres illi abeunti pro viatico cor tuum, vt illud secum accipiat, & à terra attollat, cœloq; affigat. Offeres & aliquas tuas resolutiones & proposita transmittenda per Christum S.S.S. Trinitati: v. g. quod DEVM nullo peccato mortali offendere velis, quod gloriam eius maiorem propagare cupias &c.

3. Petes humillime, vt eleuatis manibus benedicat tibi illâ benedictione, quam dedit Apostolis.

4. Gaudebis de gloriosa eius Ascensione & exaltatione nominis ipsius, & de illo amplexu, quo S.S.S. Trinitas Christum suscepit in cœlo.

5. Gratias ages S. S. S. Trinitati pro ista exaltatione triumphali Christi Domini. Gratias item ages Angelis & SS. Patriarchis, quòd Christum triumphantem ad cœlum deduxerint, ibiq; Regem suum adorauerint.

6. A

6. Adorabis in cœlo Christum vt Regem, vt supremum Pontificem, vt Aduocatum, vt Thesaurarium.

7. Desiderabis cum illo esse & viuere in æternum.

Tessera huius diei sit hæc: IESV *tibi sit gloria qui victor in cælum redis.*

Die Pentecostes.

Tale exercitium proponit p. m. P. Gaspar Druzbicki Soc. IESV. in MS.

1. Concipiatur æstimatio Dignitatis, Bonitatis, Potentiæ quam habet Spiritus Sanctus.

2. Desiderium eius præsentiæ.

3. Inuestigatio eorum quæ me impediunt quominus Spiritum Sanctum plenè capiam, cupientem se mihi per sua dona copiosè communicare.

4. Mei abiectio, humiliatio, annihilatio in eius conspectu.

5. Addi potest gratiarum actio pro descensu in Apostolos, & pro o-

mnibus illuſtrationibus, ac inſpirationibus mihi à Spiritu S. datis.

6. Addi poteſt dolor de defectibus, quibus reſtiti Spiritui S, eumq; in me contriſtaui,

7. Inuocatio eiusdem ad animam tanquam ad templum ſuum: veniat ignis ad frigus, Aurum ad lutum, Spiritus ad carnem. Vbi adhiberi poteſt interceſſio B. Virginis, & Apoſtolorum recipientium Spiritum S.

8. Petitio eorum donorum à Spiritu Sancto, quibus hodie repleuit B. Virginem & Apoſtolos.

Teſſera huius diei: *Veni S. Spiritus & emitte cœlitus lucis tuæ radium. Cor mundum crea in me Deus, & Spiritum rectum innoua in viſceribus meis. Ne proijcias me à facie tua, & Spiritum S. tuum ne auferas à me.* Pſal: 50.

In feſto Corporis Chriſti.

PRæter ea quæ dicta ſunt de viſitatione SS. SACRAMENTI, quam

hoc festo sæpiùs repetere par est, ad deuotionem sequentes iuuabunt.

Affectus erga SS. Sacramentum.

1. Credo firmâ fide & confiteor D. IESV Christe, te in hoc SACRAMENTO esse verum DEVM & hominem, & quidquid Sancta Mater Ecclesia de hoc SACRAMENTO credendum proponit, firmissimè amplector.

2. Adoro te hîc præsentem, cultu latriæ, affectu totius Ecclesiæ militantis & triumphantis.

3. Gaudeo de omni honore & gloria, quàm habes ab Angelis & fidelibus, per totum mundum, in hoc Sacramento.

4. Doleo de omnibus hæresibus, blasphemijs, Sacrilegijs, irreuerentiis, quibus ab hæreticis & malis catholicis in hoc Sacramento offenderis.

5. Ago tibi gratias, cum tota Ecclesia tua, pro institutione, administratione, & vsu huius Sacramenti, tam mihi quàm alijs concesso.

6. Desidero, vt ab omnibus creaturis rationalibus adoreris, & glorificeris in hoc Saramento, & dignè suscipiaris.

7. O Domine totus sum tuus, eroq; in æternum, sicut totus meus esse voluisti in hoc Sacramento.

8. S.S.S. TRINITAS respice in faciem Christi tui hîc verè præsentis, quem tibi nunc offero in Sacrificium Latreuticum, Eucharisticum, Propitiarorium.

9. O Domine da mihi quæso gratiam, vt te in hoc Sacramento, prout oportet, colam, & suscipiam, ac demùm in cœlesti conuiuio, da vt te fruar in æternum.

Tessera huius dici ad singulas horas repetenda: *Laudetur Sanctißimum* SACRAMENTVM.

CA

CAPVT XV.

De modo colendi B. Virginem, tum semper, tum in festis ipsius.

1. Singulis diebus, ante imaginem ipsius, deuotè renoua propositum illud, quo te B. Virgini in seruum ac filium eius in Congregatione obtulisti.

2. Cogita te esse hereditatem & possessionem B. Virginis, (quæ fuit consideratio p. m. P. Gasparis Druabicki.) Debes ergo illi ex te aliquam singulis dieb9 pensionem offerre, vel saltem diebus Sabbathi, puta vel aliquam mortificationem, vel certas orationes &c.

3. Imaginem ipsius seu altare singulis diebus visitabis, recitando, *Salue Regina*, vel *Aue Filia Dei Patris*.

4. Die Sabbathi leges aliquid vel meditaberis ex eius vita, & eidem a-

liquam mortificationem offeres.

5. In tuis actionibus, sæpè illam tibi tanquam virtutum exemplar propones.

6. Quidquid à DEO petes, per MARIAM petes, & hoc quod illa iudicat petendum. Quidquid etiam boni DEO offeres, per manus MARIÆ offeres.

7. De illius virtutibus, beneficijs, excellentijs, cum sociis colloqueris, inueniendo noua ipsius elogia, eiusdemq; honorem & amorem in tuis socijs & subditis pro viribus propagabis.

Affectus erga B. Virginem, Qui disponi possunt per Decades Coronæ.

1. *Adoratio*. Pretiosissima DEI Mater & Virgo, adoro te cultu Hyperduliæ, cum tota Ecclesia, tanquam Matrem DEI, & Dominam mundi.

2. *Fides*. Credo firma fide, te esse ve-

ſe veram DEI Matrem ſimulq; Virginem.

3. *Gratulatio.* Gaudeo cum tota Eccleſia, & gratulor tibi, de omnib⁹ donis naturæ, gratiæ, & gloriæ, ſuper omnes ſanctos tibi à DEO collatis.

4. *Gratiarum actio.* Ago tibi gratias pro omnibus obſequijs & affectibus Chriſto Dño exhibitis, & pro omnibus beneficijs toti Eccleſiæ à te impetratis.

5. *Oblatio ſui.* Agnoſco te & recipio in Matrem & Dominam meam, meq; tibi in filium, & mancipium perpetuum offero.

6. *Fiducia.* In tua interceſſione ſpem meam maximam poſt Chriſtum de bonis temporalibus & æternis repono.

7. *Petitio.* O Pretioſiſſima Mater DEI, monſtra te mihi eſſe matrem in vita & in morte mea.

Vltra hos affectus, in feſtis B. Vir-

gimis alij eliciendi sunt, accomodati festo quod celebratur. Itaq;

In festo Cōceptionis & Natiuitatis B. Virginis.

1. Salutabis cum SS. Angelis Reginam mundi prodeuntem in hunc mundum.

2. Profiteberis te firmiter assentiri (quamdiu Ecclesia cōtrarium non definiet) quod B. Virgo sit concepta sine labe peccati originalis.

3. Gratulaberis ipsi de immaculata Conceptione, de Confirmatione in gratia, de vsu perfecto rationis, alijsq; gratijs, quibus in instanti suæ Conceptionis fuit supra omnes Sanctos à Deo cumulata.

4. Pro ijsdem fauoribus erga B. Virginem, gratias ages S.S. S. Trinitati, simul gratulando ipsi de illo gustu & complacentia, quam habuit de hoc singulari opere suo, in eo instanti quo illud creauit.

5. A-

5. Adorabis in B. Virgine concepta & nata relucentem DEI puritatem, sanctitatem, sapientiam, misericordiam &c.

6. Offeres tanquam subditus huic Reginæ supremæ in mundum ingredienti, aliquod vectigal, v. g. aliquod firmum propositum.

7. Per immaculatam eiusdem conceptionem & confirmationem in gratia, petes puritatem, vtq; DEVM nunquam grauiter offendas.

In Annuntiatione.

1. Adorabis B. Virginem tanquam viuum tunc tabernaculum Filij DEI incarnati.

2. Gratulaberis ei de summa inter creaturas dignitate Maternitatis Filij DEI.

3. Cum tota Ecclesia ages gratias, quod Filium DEI in vterum suum susceperit, quod eidem sanguinem suum purissimum ad formandum cor-

pus præbuerit, & pro omnibus obsequijs & affectibus, quibus Verbum incarnatum, in suo vtero prosecuta est nouem mensium spatio.

4. In honorem istorum 9 Mensium, recitabis nouies salutationem Angelicam, assumendo alium & alium Chorum Angelorum ad singulas salutationes, & ab eis petendo, vt pro te laudent Matrem Dei, ac in ea Verbum incarnatum.

5. Petes per Maternitatem ipsius, vt tibi mõstret se esse Matrem tuam.

Deniq; per diem frequenter dices: *Beata viscera Mariæ Virginis quæ portant æterni Patris Filium. Beata Mater munere, cuius supernus artifex, mundum pugillo continens, ventris sub arca clausus est.*

In Purificatione.

1. Gratias ages B. Virgini, & simul gratulaberis, quod prima Filium Dei in manibus suis S.S.S. Trinitati in sa-

in sacrificium hodie obtulerit, eique tantum gustum & complacentiam dederit:

2. Egenti B. Virgini offeres pro turture, gemitus tuos pro peccatis; pro columba, candorem & simplicitatem.

3. Petes à B. Virgine vt sicut hodie præsentat DEO filium suum; ita te etiam præsentare dignetur S S S. Trinitati. Deinde sicut deposuit D. IESVM in vlnis Simeonis; ita etiam eundem in corde tuo reponat & custodiat.

In Planctu B. Virginis.

1. Compatieris omnibus doloribus & afflictionibus B. Virginis.

2, Ages gratias pro affectibus & obsequijs, quæ Christo patienti & mortuo exhibuit.

3. Ad solatium ipsi dandum, diuides ipsius dolorem tecum, subeundo voluntariè afflictiones, & dolores siue animi siuè corporis.

4. Petes ab ipsâ per dolores, quos in passione Filij sui sustinuit, vt tibi morienti assistat, sicut astitit morienti in Cruce Filio suo.

In Assumptione.

1. Supplex valedices discedenti in cœlum B. Virgini, & petes ab illa cum Apostolis maternam benedictionem.

2. Gratias ages ipsi, quod viuendo in hoc mundo, tot exempla virtutum Ecclesiæ reliquerit.

3. Gratulaberis illi, quod illius animam è corpore exeuntem Christus complexus fuerit, super Angelos exaltârit, & coronauerit.

4. Recognosces illam sic coronatam Reginam cœli & terræ, & cum singulis seorsim Sanctorum ordinibus, illam adorabis.

5. Petes vt in cœlo sit tua apud DEVM aduocata, in omnibus tuis indigentijs.

CA-

CAPVT XVI.

Praxes Colendi Sanctos Patronos.

Prima Praxis,

Diem S. Patroni deuotè transigere.

IMprimis præmissâ lectione vel meditatione vitæ Sancti Patroni, eliges aliquam virtutem ex vita ipsius, Sancto familiarem, in cuius virtutis actibus aliquoties te per diem exercebis in honorem S. Patroni. Vnde manè assignabis tibi occasionem, numerum, & modum exercendi tales actus, & in examine à te exiges huius rationem. Deinde quamcunq; actionem honestam facies, non aliter facies, nisi affectu S. Patroni, similem actionem exercentis, & in vnione similium actionum ipsius. Itaq; die S. Ignatij, orabis affectu S. Ignatij; communicabis in vnione communionum S. Ignatij; actum amo-

ris

ris DEI elicies affectu S. Ignatij, & sic de similibus.

Postremò sæpius de die inuocabis Sanctum Patronum, per breues ad illum aspirationes. v. g. *O S.S. Patroni assumite me ad vos. Estote Custodes cordis mei, nunc & in hora mortis meæ. Benedicti vos à Domino, qui fecit cælum, & terram.*

Praxis 2da.

Varios affectus elicere erga S. Patronum per modum coronæ.

1. S. Casimire adoro te cultu duliæ, tanquam Amicum & Filium Dei adoptiuum.

2. Gaudeo de omnibus donis naturæ, gratiæ, & gloriæ, quibus à Deo ornatus es, & præsertim de Angelica tua puritate.

3. Confundor & erubesco, quod vitijs meis sim adeò tibi dissimilis, & præsertim tuæ puritati.

4. Ago tibi gratias pro omnibus affe-

affectibus & obsequijs erga IESVM & MARIAM, & pro tutela, quam hactenùs mihi indigno præstitisti.

5. Recipio te in Patronum & Aduocatum meum, ac me tibi trado in seruum & clientem in vita, & in morte.

6. S. Casimire, per amorem IESV & MARIÆ te rogo, sis Protector meus in vita & in morte, & impetra mihi à DEO tuam Puritatem.

Praxis 3tia.

Affectus ad DEVM circa SS. Patronos.

1. Adorabo Diuinas perfectiones specialiter relucentes in Sanctis, v. g. puritatem in Angelis, sapientiam in Doctoribus, sanctitatem in Confessoribus &c.

2. Gaudebo & gratulabor Deo de omni honore & amore, quem habet & habebit v. g. à B. Aloysio.

3. Desiderabo DEVM amare & lau-

audare corde B. Aloysij, in hac vita & in æternitate.

4. Gratias agam Deo pro donis naturæ, gratiæ, & gloriæ, B. Aloysio concessis.

5. Offeram Deo omnia B. Aloysij obsequia, merita, & affectus, siue huius vitæ, siue æternitatis.

6. Petam à Deo per intercessionem B. Aloysij, virtutem in qua ipse excelluit, v. g. castitatem.

CAPVT XVII.

Modus Sanctè moriendi.

HÆc est conclusio, quæ ex hactenus præmissis sequi debet, Mors Sancta. Specialiter autem vt concludas vitam in bona forma, hæc dum viuis præmittenda sunt. 1. nullum graue peccatū, etiam ad breue tempus patiare in anima, sed quamprimum illud per confessionem dele, nec vnquam te ad somnum conferas, non

non præmisso actu contritionis. Quis enim scit an hac nocte non repetent à te animam tuam? hæc verò si in statu peccati mortalis è corpore discesserit, vbi erit?

2. Asuesce viuendo resistere tentationibus, & sæpè elicere actus Fidei, Spei, Charitatis, vt sic habitu contracto, faciliùs eos elicias in illa debilitate corporis, ac doloribus morbi lethalis.

3. Nulli rei in hoc mundo nimis afficiare, sed potius ad patriam cælestem frequenter aspira: sic enim suauiter, & sine dolore animi morieris: quia vt ait S. Gregor: *cum dolore amittitur, quidquid cum amore poßidetur.* De anima sic in affectibus suis mortificatâ dicit sapiens, quod *Ridebit in die nouißimo.* Talis fuit MARIA Ognïacensis, quæ ingeminando *Alleluia, Alleluia*, exspirauit. Tales illi Angelici Adolescentes è Soc: nostra, B. Aloysius Gonzaga & Ioannes Berchmans

chmans, qui nuntio mortis accepto, lætissimi decantarunt: *Te Deum laudamus. Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus.*

4. Cùm præuia iacula minùs feriant, frequenter mortis recordare, eiusq; successum Deo sæpè commenda. Hoc autem fieri potest imprimis in sacro, dum per sacræ hostiæ fractionem repræsentatur mors Domini IESV, vbi petes ab ipso, ne te in tua morte permittat à se in æternum separari. Deinde in meridie, cum signum datur ad orandum: tunc enim in vnione mortis CHRISTI, quæ eo tempore contigit, in manus Domini Spiritum tuum, in suo egressu è corpore, com̃endabis. Postremo dum te ad lectum conferes, recordaberis sepulchri, in quo requies tua erit.

5. Beatissimæ Virgini ac SS. Patronis supplica sæpiùs, vt tibi in illo supremo conflictu, suppetias ferant. Sunt qui singulis diebus inuocant SS.

Pa-

Patronos, ſingulis menſibus in Congregatione dari ſolitos, quorum nomina ad hunc finem habent conſcripta adinſtar Litaniarum. Alij pro ſingulis diei horis, cum Alphonſo Rodriquez, diſtribuunt Patronos, quamlibet horam, ex quibus aliqua erit ſuprema, hoc ſacro præſidio, tépeſtiuè muniendo. Et hæc eſt præparatio ad mortem remota.

Obſeruanda morte iam inſtante.

1. Intellecto mortis periculo, quamprimum pete Sacramenta Pœnitentiæ, Euchariſtiæ, ac etiam ſi tantum eſt periculum, Extremæ vnctionis, nec non applicationem indulgentiarum. Cum maiori enim fructu ſumuntur Sacramenta ab homine, rationis vſu, & integris viribus adhuc pollente. Iuuat verò cum Sacerdote pactum facere, vt te ſenſibus deſtitutum, in ſupremo articulo vitæ abſoluat.

2. Si

2. Si cui facienda est restitutio famæ, honoris, pecuniæ, fiat adhuc te viuente, si fieri potest; alioquin vt quamprimum post mortem tuam fiat, efficaciter procura.

3. Condona ex amore CHRISTI mansuetissimi omnes iniurias & offensas tuas inimicis, vt Deus tibi peccata condonet.

4. Pete veniam publicè pro defectibus, à tuis superioribus, imò etiam æqualibus.

5. Si dispositio bonorum facienda est, fiat, vt monet S. August: *dum sapiens es, dum tuus es*. Deinde fiat in statu gratiæ, vt sic tuæ eleemosynæ sint meritoriæ vitæ æternæ; vel si facta est in statu peccati mortalis, post confessionem ratificetur. Fiat verò ad Dei gloriam maiorem, & secundum ipsius voluntatem, ita vt etiam Christus in suis pauperibus instituatur heres à te, qui tibi suam transcripsit hereditatem in cælo.

6. Si ſuperior es, monitum aliquod pium tuis ſubditis relinque, quod tunc cordi audientium altius infigi ſolet. Ita S. Ludouicus Rex Galliæ moribundus filio ſuo dicebat apud Surium: *Fili mi in eam rem ante omnia incumbe, ne vnquàm peccatum mortiferum committas.* S. Anton: Magnus apud eundem Surium, hæc verba ſuprema ad fratres dixit: *Ad IESVM ſuſpirate, & hoc Sanctißimum nomen veſtris figite mentibus.*

7. Curet ſibi infirmus prælegi paſſionem Domini noſtri, item hiſtoriam mortis B. Virginis, & aliquorum ſanctorum, præſertim B. Aloyſij, & Ioannis Berchmans, vt exemplo pretioſæ in conſpectu Domini mortis Sanctorum, diſcat mori. Plurimùm autem ad hoc conducet Liber cui Titulus: *Pretioſæ morientium occupationes*, nuper à P. Ioanne Nadaſi Soc: IESV editus.

8. Suadet ibi idem author cap. 8.

vt

vt moribundus faciat has intentiones pro sua morte. *Volo mori quia amo* DEVM, *& ideo volo illi ita statuenti obedire. Volo mori, vt nunquam* DEVM *deinceps offendam. Volo mori, vt* DEVM *coram videam, & perfectiùs amem cum B. Virgine & SS. Patronis, ad quos aspiro. Volo mori, vt imiter* IESVM *&* MARIAM *morientes. Volo mori, vt mortem stipendium peccati accipiam, pœnasq́ dem pro peccatis meis. Volo mori, vt immoler* DEO, *cui me tot modis debeo. Volo mori, vt viuam in cœlo in æternum.*

9. Armetur æger in hoc supremo conflictu instrumentis pietatis, imagine Crucifixi, sacris reliquijs, & imaginibus Sanctorum, quas identidem adoret & osculetur. Item cereo benedicto, quem manibus tenens, agat DEO gratias, quòd se vocauerit in admirabile lumen suum, dicatq́; *Tu illuminas lucernam meam, Domine illumina tenebras meas. Illumina oculos meos, ne vnquam obdormiam in morte, ne quando*

quando dicat inimicus meus prævalui aduersus eum. Dum aquâ lustrali aspergitur, dicatur: *Exurgat DEVS & dissipentur inimici eius, & fugiant qui oderunt eum à facie eius.* Ita Ioannes Berchmans moribundus, Crucifixum, Coronam, & Regulas manu tenens dicebat: *Hæc sunt arma mea*, & his armatus obijt Romæ 13. Augusti, 1621, ætatis suæ 22, cum magna opinione sanctitatis.

10. Faciat moribundus has vel similes protestationes. Protestor quòd morior verus Catholicus, in Fide, Spe, & Charitate in DEVM. Protestor quod volo mori mancipium IESV & MARIÆ. Protestor quòd ex nunc & pro reliquo vitæ tempore nolo consentire vlli tentationi dæmonis. Confirmo fidem datam DEO in baptismo, & abrenuntio mundo, carni, sathanæ, meq; tibi coniungo CHRISTE in tempore & æternitate. Protestor quòd libenter accepto o-

F mnem

mnem diuinam diſpoſitionem, tàm circa animam meam, quàm circa corpus, poſt mortem.

11. Breuiter eliciat actus virtutum, præſertim Fidei, Spei, Charitatis, Contritionis, Deſiderij vidēdi DEVM, iuxta dicta Cap. 5, & 12: vltra quæ, hæc iuuabunt.

Credo Domine, Spero Domine, Amo Domine.

Credo & ſpero videre bona Domini in terra viuentium.

Deus meus miſericordia mea.

In medio vmbræ mortis non timebo mala, quoniam tu mecum es.

Cupio diſſolui, & eſſe cum Chriſto.

Mihi viuere Chriſtus eſt, & mori lucrū.

Educ de cuſtodia animam meam ad confitendum tibi, me exſpectant iuſti, donec retribuas mihi. Ita dicebat moribundus S. Franc:

Quando veniam, & apparebo ante faciem Domini.

Huc ſpectant quæ ſequuntur.

Ex

Ostende te mihi consolator meus. Videam te lumen oculorum meorum. Veni gaudium spiritûs mei. Videam te lætitia cordis mei. Amplectar te bonum, sine quo nihil bonum. Fruar te optimo, sine quo nihil optimum. Cap 1.

O vita cui omnia viuunt, vita quæ es mea vita, per quam viuo, sine qua morior, vita vitalis, dulcis, & amabilis, vbi quæso es? vbi te inueniam, vt in me deficiam, & in te subsistam?

Eia Domine *moriar, vt te videam, videam vt hic moriar.*

Mori desidero, vt videam Christum, *viuere renuo, vt viuam cum* Christo. *Ibidē.*

O Lux *sine qua tenebræ, illuminare huic cæco, qui in tenebris, & vmbra mortis sedet, & dirige pedes eius in viam pacis, per quam ingrediar in domū* Dei. cap. 4.

O clauis David *aperi mihi ostiū luminis tui, vt ingrediar, & videā te.* cap. 7.

Adiua Domine *creaturam tuam. Non pereat in malitia, quod operata est bonitas tua.* Cap. 11.

 Scio

Scio Domine, & confiteor me indignū, vt intrem sub tectum tuum: sed fac propter honorem tuum, & ne confundas in te sperantem seruum tuum. Cap. 23.

O Fons vitæ, vena aquarum viuentium, quando veniam ad aquas dulcedinis tuæ de terra deserta, inuia, & inaquosa cap. 35.

O dies præclara & pulchra nesciens vesperum, non habens occasum, in qua audiam: Intra in gaudium Domini tui, vbi erit omne bonum, & non erit aliquod malum, vbi erit quidquid voles, & non erit quidquid noles.

Veni Domine & noli tardare. Veni Domine IESV, *& visita me in pace. Veni & educ vinctum de carcere &c.* Vide plura Cap. 35. & 36.

Vltimò colloquatur identidem moribundus cum IESV & MARIA, per breues orationes iaculatorias.

IESVS MARIA amores mei, patiar, moriar amore vestri. O IESV esto mihi IESVS & Saluator. O bone IESV exaudi me, intra vulnera tua absconde me,

me, & ne permittas me separari à te.

Domine IESV suscipe spiritum meum.

Tu es Christus Filius Dei viui.

Dominus meus, & Deus meus.

MARIA Mater gratiæ, Mater misericordiæ &c.

Eia Aduocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos conuerte, & IESVM benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exilium ostende.

Mater DEI memento mei.

CAPVT XVIII.

Exemplis quorundam illustrium Sodalium, traditur ars sanctè viuendi & moriendi.

Quia *semper exemplo meliùs docetur:* iuuabit hoc loco Sodalibus Marianis domestica proponere exempla eorũ Sodalium, qui in varijs B. Virginis Congregationibus pietate floruerunt. Horum Princeps est

Is patre imperij Principe & Castilionis Marchione natus, septimum ætatis annum, suæ ad Deum conuersionis tempus appellabat, eâ constantiâ tunc iam feliciter inchoatæ, vt deinceps, (prout quatuor fide digni eius Confessarij afirmarunt) nunquam se à Deo per mortale peccatum auerterit. Nouennis adhuc, Florentiæ ante imaginem Virginis ab Angelo salutatæ, perpetuo virginitatis voto se obstrinxit, tam perfectè semper obseruato, vt illud testari potuerit sacra Romana Rota: *Aloysius nunquam stimulos carnis passus est, nec cogitationem vllam impuram in mente habuit.*

Temperantiâ planè fuit admirabilis. Nam præter alia extraordinaria ieiunia, singulis hebdomadis, feriâ sextâ, & sabbatho, ac etiam sæpè feriâ quartâ, solo pane & aquâ contentus viuebat. Ter imprimis per hebdomadam; ac deinde vltimis in sæculo

culo annis, die quolibet semel; postremò ter de die, seu flagellis, seu loris, seu ferreâ catenulâ seipsum cædendo cruentabat. Sæpè asserem sibi dormienti supponebat: Sæpe loco cilicij, acutis calcaribus tenerum corpus stringebat.

De studio orandi quid dicam? Manè quolibet vltra prolixas vocales orationes, rerum sacrarum meditationi vnam horam dabat: Vesperi autem quandoq; duas. Nec his contentus, nocte mediâ, alijs quiescentibus, è lecto surgebat, & solo indusio, etiam inter hyemis rigores tectus, ac præ frigore tremens, per aliquot horas genibus flexis meditationi vacabat: vt quandoq; præ corporis debilitate in terram prolapsus iacensq; orationem finiret. Ab hac porrò consuetudine orandi non destitit Aloysius etiam in Aula Regis Hispaniarum biennio degens: vbi in abditos recessus fugiendo, quinq; horas cælestium re-

rum contēplationi impedebat. Modum ac frequentiam Sacræ Cōmunionis à S. Carolo Borromæo edoctus, eâ teneritudine animi diebus festis vsurpabat, vt in lacrymas vberrimas sæpè solueretur, à quibus etiam diebus profestis Sacrum audiens, post eleuatam Sacram Hostiam, sibi temperare non poterat. Hac verò pietate insignem illū promeruit Dei Matris fauorem, cum de statu vitæ deliberans, die Assumptionis Deiparæ sacro, peractâ ad hanc intentionem Cōmunione; illam Madriti à Pretiosissima Parente audiuit vocem: *Ingredere Societatem Filij mei.* Quam vt ingrederetur, incredibile dictu est, quantas Patris furias, quot obstacula, toto triennio fortissimè superauit. Qualem verò in Societate vitam egerit, quàm pretiosâ morte breui coronatā, non est propositi mei referre, qui Aloysium nondum Religiosum; sed Adolescentem in tenera ætate, in

aulis

aulis regum, inter Principum delicias, Sodalibus propono. *Ex Virgilio Cepario.*

B. STANISLAVS KOSTKA POLONVS.

PLanè materno adhuc ex vtero in Societatem IESV vocatus esse videtur, dum splendentibus nominis IESV radijs in vtero circumfusus, antequã in lucem prodijsset, Matri suæ apparuit; teste Guagnino. Illibatum Virginitatis florem & innocentiam nullâ graui labe contaminatam, secum ad religionem, ac inde breui ad cœlum tulit, prout eiusdem in spiritu Magistri Alphonsus Ruizius, & Iulius Fatius affirmarunt. Hanc eius Innocentiam honorauit cælum, cùm bis Angelos misit, qui hunc in corpore Angelum, Pane Angelorum reficerent. Honorarunt etiam Elementa, cum ignis aliquando ceruicalia Stanislai decumbẽtis capiti subiecta ag-

gressus, caput tamen non attigit. Sodalis exhorruit Infernus atq; ille Erebi canis, qui ægrotantem Stanislaum ter frustra insilijt, ter ab eodem Crucis signo fugatus.

Angelica eius Puritas, nec verbū audire potuit honestati aduersum. Itaq; ad paternam mensam, si quid liberiùs ab aliquo hospitum proponeretur, illicò versis in cælum oculis Stanislaus, veluti exanimis, sub mensam delabi, à Fratre suo Paulo non semel obseruatus est. Modestia & omnium affectuum moderatio singularis in eo fuit, vt nihil in eo puerile, signum iracundiæ nullum compertum sit.

Amor orationis quantus! quam non interdiu tantùm in abditis ædium recessibus, sed noctu etiam in alto rerum omnium silentio, positis humi genibus, aut prono stratus corpore, prolixam faciebat. Mensæ quin assidens, sæpè cibi pænè immemor,

mor, rerum diuinarum guſtu mentē paſcebat. Quotidie binis ternisuè Sacris; feſto autem die, pluribus intererat, & quidem nixus genibus, corpore immotus, oculis decore demiſſis, manibus ante pectus compoſitis, non rarò etiam à ſenſibus abſtractus. Diuiniſſimum Sacramētum quotidie ante initium & poſt finem ſcholarum inviſebat, idemq; ſumebat Viennæ ſtudens, quâuis hebdomadâ, pridie cœnâ abſtinendo.

In Dei Matrem quanta fuit pietas Stanislai! Eam Matrem ſuam appellabat: ab ea benedictionem conuerſus ad templum, quidquid agendum erat, poſtulabat: eius encomia inter ſcholaſticas exercitationes ſibi tractanda aſſumebat, omneſq; ſcriptionis ſuæ chartas illâ oratione implebat: *O Maria ſis mihi propitia:* ei nouos ſemper & magnificos inueniebat titulos: eius roſarium aut pios libellos, extra tempus ſtudendi, per-

petuò versabat manibus: demum in longo illo ac molesto Romano itinere, sicubi imaginem Deiparæ conspexisset, nusquam reliquit insalutatam. Itaq; ipso die Virginis assumptæ, cùm paucis ante diebus per suum Patronum Laurentium, literas ad eam scripsisset, quibus postulabat, vt sibi spectatorem triumphi ipsius in cælo adesse liceret: mille osculis imagini Deiparæ impressis, Rosarij manu tenens, *In honorem, vt dicebat, suæ Matris*, eandemq; tunc (vt aliqui putarunt) præsentem intuitus, ad eius complexum feliciter abijt. Romæ in Domo Probationis Soc: IESV, Anno Domini 1568, ætatis suæ 18, decẽ mensibus in Societate transactis, quam tam ardenter expetijt, ac etiã per tot viarum spatia Viennâ vsq; Dilingam, hinc deinde Romam quæsiuit; à qua deniq; paternis literis minarum probrorumq; plenis auocari non potuit. *Ex Historia vitæ eius, ex*

va-

varijs Authoribus collecta, quæ habetur in Bibliotheca Collegij Posnaniensis.

ALEXANDER BERTIVS Italus Sodalis Collegij Florentini.

ADhuc quinquennis, Christi patientis cruciatus sæpe meditari, ac de illis suaues habere sermones consueuerat. A septimo ætatis suæ anno, cæpit gestare ciliciũ quoddam ex funiculis elaboratum, quod quia minùs asperum ei videbatur, petijt à Confessario, & obtinuit catenulam, quã infantiles adhuc stringebat artus. Vix nouẽnis, non in alienam iurauit perniciem, sed maior Annibale Alexander, in suæ vtilitatem animæ, maturum incundæ religionis fecit propositũ, eiusdemq; ab ijs quib⁹ intererat, dilatam executionem multis lacrymis defleuit. Decimum agebat annum, quo miris rerum Diuinarũ delicijs affluere cæpit. Aliquando enim inter duos Angelos consistere sibi vi-

debatur, quibus à Deipara suæ integritatis seruãdæ cura demandabatur. Quandoq; ipsa Pretiosissima Parens, eidem studenti assistere visa est, librorumq; pagellas euoluere: semel etiam ægrotanti adstare prope lectũ, & flosculos ad temperãdos febris ardores admouere. Die eiusdẽ Virginis Purificatæ, cum primùm Sacrosanctæ Eucharistiæ pabulo reficeretur, videbatur sibi habere cor in duas partes diuisũ, ac Iesvm in medio ipsius collocatum; quem exinde eâ deuotione in Sacramento latentem prosecutus est, vt à maiori altari pœne auelli nũquam potuerit, vulgo Ephebus SS. Sacramenti appellatus.

Nihil illi gratiùs vnquã fuit, quam de Maria loqui, audire, cogitare. Domum ex Oratorio redux, congregatis in aula famulis ac domesticis, primò ipsis libellum aliquem pium prælegebat, mox de reb⁹ Diuinis disserebat, cum eo affectu, vt audienti-

bus

bus lacrymas interdum moueret, eosdemq; ibidem ad corporis flagellationem, suo exemplo duceret. Morbo supremo correptus, frequenter de Christi Saluatoris passione aut legere, aut differentes audire gestiebat: & si quid amaræ medicinæ sumēdum fuit, in illas prorumpebat voces: *O bone IESV quam acerbior fuit calix tuus.* Interim cælestibus non carebat delicijs animus. Die quodam, cum ex pia lectione; quasi in somnum se vultu hilari composuisset, à Matre quæsitus, quid ageret? *Delicias*, inquit *animæ meæ Iesum & Mariam inter innumera Beatorum agmina loco celsissimo intuitus sum.* Die altero repente ex cōtēplatione quadam experrectus: *An non* inquit, *coram intuemini Mariam Dei Matrem Dominam meam, meumq; custodem Angelum, & Mariam Magdalenam de Pazzis* (erat huic Beatæ, adhuc viuens, gratus admodum Alexander, & ab eadem Angelus terrestris appella-

tus.)

tus.) Tum ad hos cōuersus hospites, multa cum illis loqui visus est. Cum verò in illo temporis puncto, Dæmō se illi formâ horrendâ spectandū obiecisset: *Quid quæris*, inquit, *bestia, facesse, testimonium conscientiæ meæ, Deo fauente, bonum est*. Demum præ nimia deliciarum cœlestiū affluentia, quasi moræ impatiens, fractis iam viribus, è lecto se proripiendo, atq; ingeminando: *In cœlum, In cœlum*, ac fixis in cælū oculis, sæpe IESV ac MARIÆ nomina Sacrosancta invocās, ex hac vita decessit Florentiæ, virtute florētissimus, in Aprili Anno Christi 1608, ætatis suæ decimo quinto. *Hæc tum ex libro Italico Bononiæ impresso cui titulus Corona duodecim florum, tum ex P. Lechnero lib. 1. c. 10.*

ANTONIVS VBALDINI
Comes Montis Vicini Italus,
Sodalis Seminarij Romani.

Plane adhuc puer, præter coronæ ac psal-

psalmorum pœnitentialiũ aliarumq́; orationum vocalium pensum quotidianum, diebus profestis meditationem per semihoræ spatiũ, festis vero diebus, per horam integram protrahebat eo sensu pietatis, vt totus accẽdi, ac in lacrymas solui videretur, præsertim cũ Christi Seruatoris cruciat⁹ recoleret. Quoties Sacræ mensæ accumbebat, (id quod post annũ ætatis duodecimum, octauo quoq; die facere solebat) lacrymas non poterat continere, vltrò ex oculis iam assuetis erumpentes. Ad eam verò ita se præparabat, vt vnam horá meditationi, alis adhuc dormientibus, alteram in Oratorio pijs impenderet exercitijs, nec nisi post longam gratiarum actionem inde recederet, & quidem ad sacram lectionem in suo conclaui continuandam. Præcipuè suum affectum Deiparæ colẽdæ consecrauerat. Ergo ad eius amorem sodales inflammare, laudes ipsius cele-

brare,

brare, Vigilias omnes Festorum, ac dies Sabbathi, in pane & aqua, ab anno ætatis suæ octauo ieiunare, diebus singulis officium eiusdem Virginis recitare, familiare Antonio fuit. Post Deiparã singulari per orationes quotidianas cultu venerabatur Sanctum Ignatium, Sanctum Franciscum Xauerium, & Beatum Aloysium, quorum festo im̃inente die, in nudo assere, & quidem duabus duntaxat per noctem horis somnum capiebat, reliquum noctis partim flagellationi, partim lectioni sacræ, partim orationi, diem vero pæne integrum in sacello D. Tutelaris, orationi impendens. Corporis mortificatio plane admirabilis in eo fuit. Adhuc in domo paterna puer, diebus Com̃unionis, ac Deiparæ peruigilijs, nihil præter panẽ sumebat: in Seminario autem manens, singulis ferijs sextis vix aliquid obsonij. Ter in hebdomada supra nudos asseres dormiebat, aliàs

ligno

ligno capiti, aut libro aliquo prægrādi supposito. Præter cilicia frequentia, & ferreas puncturas, alternis diebus corp⁹ suum catenulà, vel intertextis inter funiculos ferri fragmentis dirè lacerabat, quæ laniena plerumq; vno horæ quadrāte, quandoq; mediâ horâ, imò aliquādo horâ integrâ durabat. In morbo supremo decumbens, nulla penitus sociorum colloquia, quæ de reb⁹ pijs nō essent admittere voluit. Vbi verò nuntium de morte imīnente accepisset, nihil sibi dolori esse dixit, nisi quod sine sanguinis effusione, extra Iaponicos carceres & flamas moreretur. Tum à suo Confessario instanter petijt, vt saltem sibi liceret nouitium Societatis IESV mori. Ergo ita annuēte Præposito eiusdē Societatis Generali Mutio Vitelescho, veste religiosâ indut⁹, & votis Societatis simplicibus DEO obstrictus, vestem illam osculatus dicebat: *Benedicimus Deum cæli & terræ,*

quia

quia fecit nobiſcum miſericordiam ſuam. Poſtremò inter continua IESV Crucifixi oſcula & amplexus, inter crebram Matris gratiæ inuocationem, Sanctè obijt, 11 Iulij Anno 1629, ætatis ſuæ decimo ſeptimo. *Ex libello cui Titulus Corona duodecim florum.*

STANISLAVS ZBOROWSKI POLONVS.

Sodalis Collegij Ingolſtadienſis.

DE hoc Adoleſcẽte non minus natalium ſplendoribus in Polonia Illuſtriſſimo, quam virtutibus Ingolſtadij, vbi ſtudijs operam dabat, eximio, ita ſcribit P. Gaſpar Lechnerus in Sodali Parthenio lib: 1. C. 9. Modeſtiâ morum, animiq; ſubmiſſione eâ vixit, vt eum omnes in oculis atq; animis ferrent. Amabat familiaritatem inire cum ijs, quos fortuna inferior à reliquorum conſuetudine reijciebat. Veſte obſoletiore libenter vtebatur, & à confeſſario ſæpe adigi debe-

debebat, vt pretiosiores vestes pro familiæ honore tuendo subinde indueret. Orandi studio, & cõscientiæ, puritati impensè studebat, vt singulis hebdomadis culpas certo expiaret. Vnde factum, vt pridie quàm è vita discederet, monitus, vt si quid animum solicitum haberet, foras proderet, vix leuem culpam repererit. Corporis edomãdi multùm studios⁹ fuit, vt ferè nihil in eo genere ab aliquo gereretur, cui non se sociũ præberet; ac multo iam tempore singulis Sabbathis à cœna abstineret. Deniq; cum & genus, & opes, & præclara indoles, in maximam spem eum ducerent, ille magnanimo iuuene dignissimum facin⁹ aggressus est, cæpitq; supra humana ire. Iamq; in eo erat, vt abdicatis ijs, quæ nos imbelles animæ miramur, Deo se penitus in Religione emanciparet; cum à Deo optimo ad stipendia potius accipienda, quam promerenda euocatus

tus, relicto magno sui desiderio, variolis suffocatus è vita abijt, Ingolstadij, Anno mortalis DEI hominis 1619.

STANISLAVS BRVDZINSKI POLONVS,

Sodalis Collegij Calissiensis.

ILlustri ac peruetustâ in Regno Poloniæ, paternâ quidem Brudziniorum, maternâ verò Russociorum, vtrâq; Senatoriâ ortus ex familia Stanislaus, Anno salutis nostræ 1601. Tenerioris cursum ætatis, non domi tâtùm, sed in aula etiam Regia exegit: vbi familiares nonnisi probatissimos admittens, prauaq; exempla deuitâs, innocentiam vitæ morumq; integritatem retinuit. Studiorum causa Posnaniam, ac deinde Calissium missus, tam in ludo literario, quàm in cætu Mariano, omnibus suis commilitonibus fuit exemplar modestiæ, speculum probitatis, lux & antesignanus diligentiæ. Verrere solitus Oratori-

um

um Marianum, dixiſſe aliquādo fertur, ſe id non modo libenter facere, ſed etiam non aliud munus perpetuum in Sodalitate ambire, quàm eijciendi ſordes è loco Oratorij. Elucebat in eo vltra ætatem ſingularis morum maturitas, & animi ſemper in qualicunq; offenſa placidiſſimi manſuetudo, quâ & aliorum impetus retardabat, & omnibus ſummè amabilis erat. Quinto ante morbum ſupremum die, in peruigilio Omnium Sanctorum, præmiſſo prius diligenti examine, conſcientiam generali totius vitæ confeſſione expiauit, ita puram ac innocentem, vt poſt eius obitum teſtatus ſit ſacri fori iudex, ſe nullam in Staniſlao noxam mortalem reperiſſe. Morbo deinde breui poſt correptus, inter atroces calculi, alioſq; plures cruciatus, ita quietus vultu ac mente decubuit, nullum vt ei impatiens animi indicium, nulla vox eruperit, niſi illa, qua à ſuo Pæ-

dago-

dagogo frequenter vrgebat, vt pro se eleèmosynam pauperibus erogaret. Crescente indies absq; spe sanitatis morbo, trinâ confessione innoxiam adornans potius, quam emundans animá, Hospitem ad se in viatici specie Deum Hominem tanto ardore ac reuerentia suscepit, vt vix etiam spirans, demissis tamen in terram genibus, absq; vllo fulcro per horæ sermè dimidium, cum sit præstolatus, ac præsentem continuatis per horam integram veneratus obsequijs. Tum ad Matrem eius Virginem conuersus, consuetá Sodalitati formâ, seipsum eidem in servum perpetuum, etiam in supremo vitæ suæ termino devovit. Et sanè expertus est singularem Matris misericordiæ opem in periculoso illo agone bonus Filius, cùm proximus morti sæpiùs similis respondenti ingeminaret: *Quî ego ista meru Virgo Beatissima. Non ego his dignus sum Virgo beatissima. Ora pro me pijssima Mater*

ter. Pridie mortis à quodam quæsitus, quidnam cogitaret, conuersis ad Christi Crucifixi imaginem oculis, respondit, *Deum meum cogito: Deum meum cogito.* Tum iterum interrogatus, an mortem Deo ita volente libenter obiret, placidissime dixit: *Libenter mortem de manu DEI accipio.* Erga sui quoq; nominis Tutelarem B. Stanislaum Kostkam religiosus, sæpe imaginem eius osculatus dicebat: *B. Stanislaë tuum Stanislaum non desere.* Atq; ita post vnius mensis infirmitatem, Sacro perunctus oleo, applicatâ etiam à Sacerdote sibi præsente, plenariâ indulgentiâ, & Sanctissimo nomine IESV inuocato, defixis in obiectam sibi Sacram imaginem oculis, nobile Polonarum Sodalitatum sidus, corpore & spiritu in terris ardere & lucere desijt, Anno ætatis suæ 14. Ita testantur Annales Sodalitatis Calissiensis.

Ad M. D. G. ,

G.

Protestatio Authoris.

Quæ narrantur in hoc libello de vita & virtutibus quorundam B. Virginis Sodalium, & miracula, prophetias reuelationes, aliaq; huiusmo[di] sapiunt: humanâ duntaxat [auct]oritate, non autem diui[na Ca]tholicæ Romanæ Ecclesiæ, & Apostolicæ Sedis nituntur, atq; ita fides sit penes Authores, iuxta Decretum VRBANI VIII. 5 Junij 1631.

POSNANIÆ,
[...]
Typis Heredum ALBERTI REGVLI
Imprimebat Albertus Młoduiew[...]

Nativitas S. Joannis Baptistæ 24 Juny

Memores simus, nos per vota Deo nuncupata semel mortuos esse, vitamq; istam jam non esse nostrã, sed ejus qui suæ non pepercit, ut eam nobis impertiret, atq; ideo æquum esse, ut eam in ipso abscondamus. *S. Franc: Borg: ad Soc: Aquit.* Unio cum Christo. *Ora pro Superior: Societatis.*

C. Arzi

S. Valentini Presb: Mart: 14 Februarij

Non minus miraculum est deprehendere tristem Religiosum, qui aliud nihil quærit, nisi Deum, quàm mirum est deprehendere lætum aliquem, qui omnia alia quærit, præter Deum. S. P. *Ignatius apud Ly-reum.* Serenitas animi. *Ora pro afflictis.*